

Agenda Urbana
Documents per a la reflexió estratègica

Estructura econòmica:
Sectors d'activitat econòmica al
detall - 3r trim. 2020
(últimes dades disponibles INSS)

Direcció de Plans i Projectes de Ciutat
Servei d'Estudis i Observatori de la Ciutat

Terrassa, juliol de 2022

Agenda Urbana - Documents per a la reflexió estratègica
Estructura econòmica:
Sectors d'activitat econòmica al detall- 3r trim. 2020

Servei d'Estudis i Observatori de la Ciutat
Direcció de Plans i Projectes de Ciutat
Ajuntament de Terrassa

Terrassa, juliol de 2022

Principals valors

Assalariats en empreses de Terrassa 2n trim. 2022	60.540
Δ 2021-2022:	3,35%
Autònoms 2022:	13.195
Δ 2021-2022:	1,50%
Atur (Juliol 2022)	12.623
Δ 2021-2022:	-12,80%
Empreses (centres de cotització SS) 2022	5.412
Δ 2021-2022:	0,10%
Principals sectors en nombre assalariats 2n trim. 2022	
Indústria	
Metall	3.495
Química, farmacèutica, plàstic	2.180
Tèxtil-confecció	1.360
Alimentària	850
Construcció	5.430
Serveis	
Comerç	8.240
Sanitat i veterinària	9.270
Serveis a les empreses	5.816
Hostaleria	5.390
Ensenyament i recerca	3.620
Serveis de sanejament i neteja	3.116

Documents per a la reflexió estratègica

Sectors d'activitat econòmica al detall

3r trim. 2020

Les dades disponibles de 2020 ¹ reflecteixen els primers efectes nocius que ha provocat la recent crisi sanitària de la Covid-19. Durant els darrers anys s'albirava una clara recuperació respecte a l'anterior crisi econòmica. Aquesta tendència a l'alça es va encetar durant el 2016 reflectint una tendència a l'augment en el nombre d'assalariats, empreses i autònoms i fortes caigudes en les xifres dels d'aturats. Aquests indicadors anaven mostrant una clara millora socioeconòmica després de patir els anys de recessió ².

La recuperació moderada que albirava la Indústria després del període recessiu ha quedat sobtadament estroncada per la pandèmia de la Covid-19. Les xifres del sector Industrial a Terrassa són negatives amb una disminució anual del -1,32% d'assalariats. A Catalunya, el descens ha estat més minse (gairebé -1%).

A un nivell de desagregació més gran de cadascun dels tres principals sectors productius, es pot observar com l'estructura empresarial terrassenca ha anat patint una constant transformació: del predomini aclaparador del sector tèxtil, que donava el caràcter eminentment industrial a la Ciutat a través de la història, s'ha donat pas a una diversificació de les activitats econòmiques on el comerç, la construcció, els serveis sanitaris, el sector químic i del plàstic amb els preparats farmacèutics i els serveis a les empreses prenen el relleu, convertint Terrassa en un centre de serveis de primer ordre, a nivell comarcal i àdhuc supracomarcal. Però la Ciutat, malgrat aquests canvis, encara manté un destacat contingent d'assalariats i empreses a la indústria clàssica (*Metall i Tèxtil*) i a la indústria més moderna (*Química i plàstics, Alimentària i Paper i arts gràfiques*).

¹ En el moment de redactar aquest informe es disposaven de les dades del 3r trimestre de 2020. No s'han publicat aquesta sèrie a nivell municipal des d'aquella data 2020. Última revisió juliol 2022.

² Hem treballat principalment amb les dades referents al volum de treballadors assalariats ja que les tendències del mercat es basen, essencialment, en la demanda de personal per part d'empreses ocupadores. Cal tenir en compte l'aplicació d'una nova classificació d'activitats a partir de 2008 (CCAE-09). S'ha optat per emprar les dades publicades de 2008 recodificades amb la nova CCAE-09.

Evolució de l'estructura econòmica segons afiliació a la Seguretat Social

Treballadors assalariats per sectors d'activitat econòmica. Principals sectors.1991-2020¹

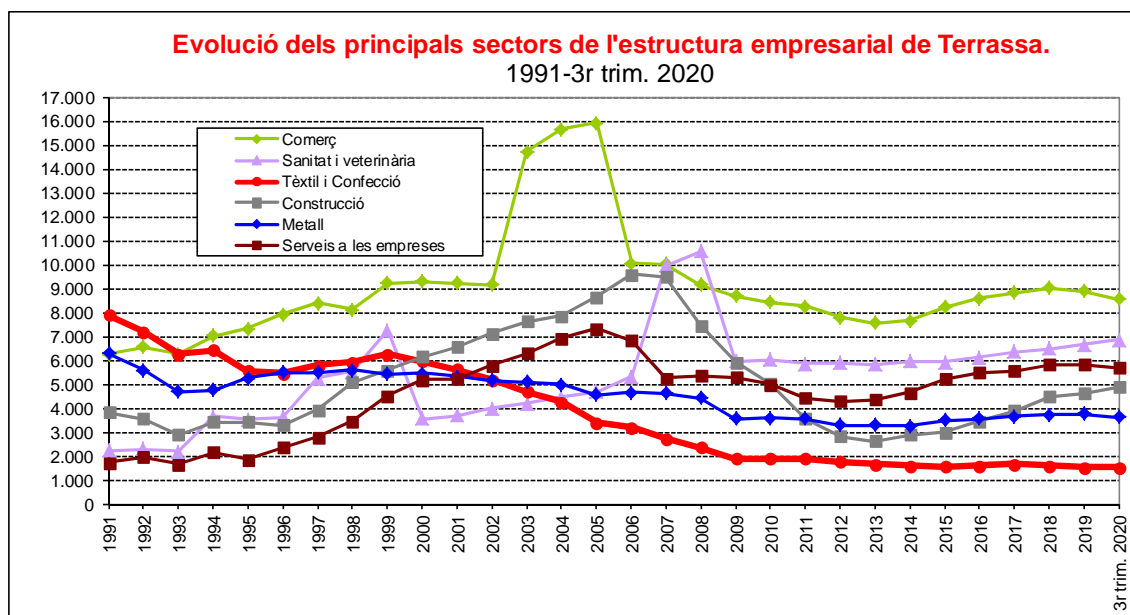
Activitat	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Comerç	6.270	6.565	6.253	7.045	7.343	7.940	8.397	8.114	9.230	9.295	9.218	9.170	14.716	15.663	15.913
Construcció	3.842	3.554	2.899	3.420	3.449	3.309	3.931	5.086	5.603	6.159	6.560	7.116	7.618	7.846	8.650
Serveis a les empreses	1.749	1.956	1.686	2.161	1.859	2.353	2.818	3.456	4.541	5.211	5.242	5.813	6.307	6.932	7.343
Sanitat i veterinària ²	2.226	2.294	2.195	3.679	3.535	3.628	5.253	5.537	7.249	3.578	3.700	4.016	4.203	4.476	4.690
Metall	6.282	5.589	4.703	4.769	5.278	5.492	5.511	5.593	5.427	5.464	5.331	5.179	5.104	4.988	4.580
Tèxtil i Confecció	7.884	7.181	6.250	6.419	5.572	5.460	5.814	5.915	6.255	5.973	5.624	5.208	4.699	4.269	3.400
Ensenyament	1.461	1.601	1.643	1.668	1.463	1.693	2.103	2.124	2.558	2.618	2.864	2.874	2.886	3.119	3.264
Serveis sanejament i neteja	1.361	1.161	1.034	1.029	923	1.318	1.404	1.463	1.537	1.776	1.883	2.078	1.990	2.046	2.198
Hostaleria	632	684	646	776	1.051	1.169	1.254	1.429	1.334	1.347	1.370	1.522	1.391	1.515	1.755
Alimentària	1.352	1.700	1.821	1.674	1.694	1.545	1.737	1.745	1.899	1.756	1.339	1.341	1.112	988	1.015

Activitat	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Comerç	10.047	10.027	9.164	8.704	8.439	8.245	7.799	7.577	7.649	8.213	8.586	8.841	9.037	8.905	8.563
Construcció	9.590	9.491	7.452	5.941	5.017	3.564	2.820	2.631	2.918	2.999	3.466	3.900	4.485	4.629	4.883
Serveis a les empreses	6.846	5.269	5.373	5.298	4.985	4.430	4.285	4.372	4.654	5.216	5.505	5.557	5.816	5.816	5.697
Sanitat i veterinària ²	5.333	9.969	10.556	5.974	6.043	5.857	5.884	5.823	5.950	5.944	6.141	6.364	6.513	6.670	6.863
Metall	4.653	4.649	4.423	3.575	3.601	3.582	3.309	3.314	3.270	3.516	3.558	3.663	3.732	3.757	3.650
Tèxtil i Confecció	3.186	2.726	2.363	1.912	1.895	1.907	1.760	1.668	1.610	1.579	1.602	1.658	1.610	1.544	1.544
Ensenyament	3.610	3.840	3.866	3.944	3.395	3.395	3.391	3.509	2.672	3.793	3.980	3.917	3.991	4.000	3.848
Serveis sanejament i neteja	2.479	2.685	2.082	1.883	1.913	1.930	2.070	2.182	2.257	2.345	2.842	3.008	3.098	3.116	3.285
Hostaleria	1.752	2.826	2.746	1.669	1.757	1.937	1.987	2.490	2.867	4.340	4.877	5.165	5.494	5.657	5.208
Alimentària	960	841	899	841	919	851	820	867	920	919	978	908	1.016	1.085	1.025

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació, Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

1. Les dades de 2020 fan referència al 3r trimestre. Fins al 1995 CCAE-74, del 1996 al 2007 CCAE-93 i a partir del 2008 CCAE-09. No hi consten els treballadors no afectes al règim general de la Seguretat Social.

2. El sector de la Sanitat presenta oscil·lacions anuals considerables a causa de la classificació d'activitats pròpies del sector cap a altres epígrafs.

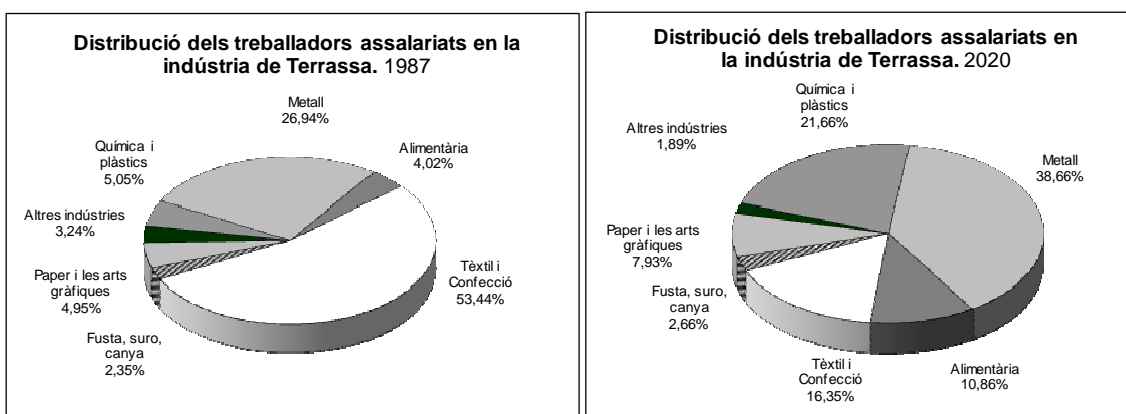
1. La indústria: Indústria 4.0.

Assoliment del ritme positiu de creixement. Pla de desenvolupament industrial i Pacte Nacional: fort impuls de millora i fortalesa de l'activitat industrial a la ciutat ³.

Subsectors en alça.- 212 - Fabricació de preparats farmacèutics i altres productes farmacèutics d'ús medicinal; 131-Preparació i filatura de fibres tèxtils; 281 - Fabricació de maquinària d'ús general; 251 - Fabricació d'elements metàl·lics per a la construcció; 222 - Fabricació de productes de matèries plàstiques. i 381 - Recollida de residus.

Com hem dit, a Terrassa les xifres del tercer trimestre de 2020 reflecteixen l'impacte negatiu de la pandèmia amb una pèrdua anual d'assalariats a la indústria superior a la catalana. A l'any 2014, s'havia començar a intuir una lleugera recuperació del sector industrial català fins a 2019, anys que va ser el cinquè en què la dinàmica positiva es va reafirmar. Actualment però, amb les mesures de confinament i l'Estat d'emergència, aquesta dinàmica positiva s'ha trencat.

A Terrassa, des de mitjans de 2015 fins el 2019, s'incrementa el nombre de treballadors, deixant enrere la davallada viscuda durant el període de recessió econòmica (2009-2014). A més, cal destacar que Terrassa és la segona ciutat de Catalunya (només després de Barcelona) en nombre d'empreses, llocs de treball assalariat i autònoms dedicats a la indústria.

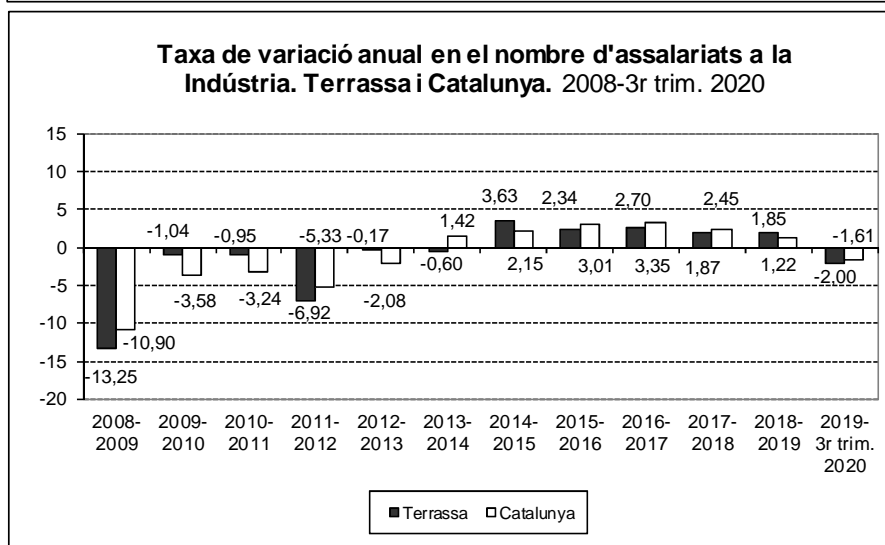
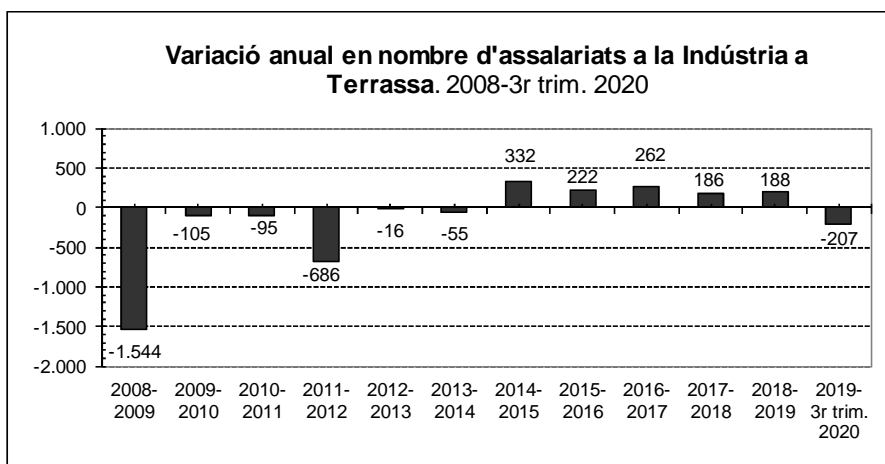

Malgrat tot, la Indústria ha estat el sector que millor ha resistit la crisi, ja que, tot i experimentar una notable davallada de les seves xifres entre 2008 i 2009 (-1.544 assalariats en un any), des d'aleshores el sector es va mantenint amb

³ Vegeu l'informe *Pla de desenvolupament industrial de Terrassa. A Terrassa teixim indústria*, Terrassa, Ajuntament de Terrassa, 2016.

xifres a prop dels 10.000 (nivells que s'equiparen als anys 2009 i 2010). Així, si en un primer moment la crisi agreujà la pèrdua de pes del sector que ja es venia produint des de 2005 per altres causes (liberalització dels mercats), a partir de 2009 s'estabilitza i, tenint en compte que Construcció i Serveis van perdre efectius amb més intensitat, aconseguix mantenir el seu pes dins el conjunt de l'economia terrassenca, representant actualment, el 14,84% de les empreses i el 17,81% dels assalariats. A més, segueix presentant la dimensió empresarial més elevada amb 14,84 assalariats per empresa. Al tercer trimestre de 2020 la pèrdua és de -207 assalariats menys respecte l'any anterior quedant-se en un total de 10.133.

Actualment, Terrassa compta amb el *Pla de desenvolupament industrial (2016)* que juntament amb *el Pacte Nacional per a la Indústria*, *el Projecte estratègic d'economia circular i simbiosi industrial* i *l'Estudi sobre el nivell d'incorporació de les tecnologies vinculades a la Indústria 4.0 a les empreses de Terrassa*, ha de donar un bon impuls de millora i fortalesa a l'activitat productiva a la ciutat.

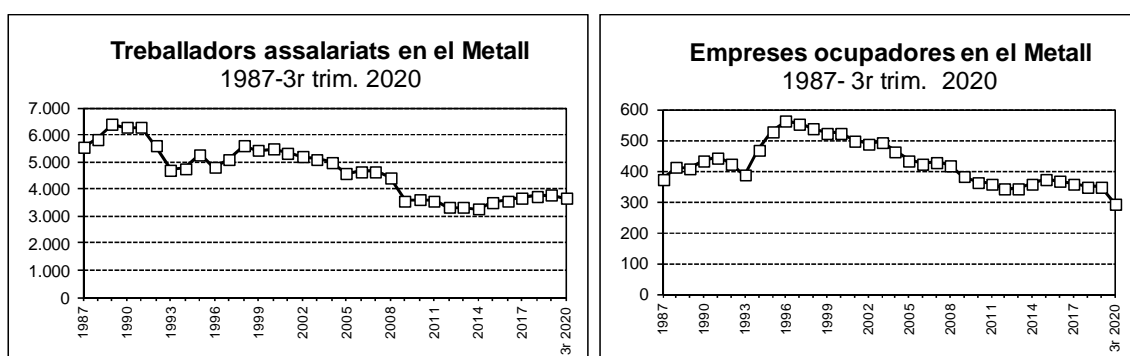

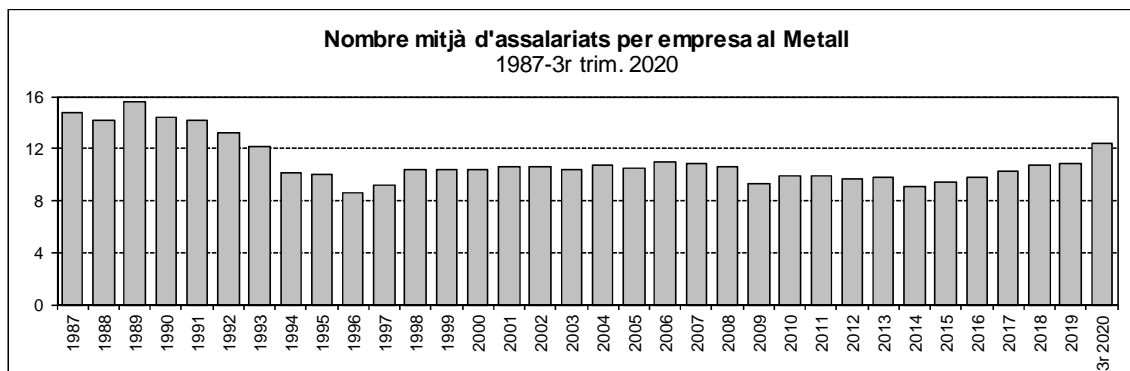
El **Metall** lidera el rànquing del sector secundari en el nombre d'assalariats (36,02%), seguit molt lluny per la Indústria química i del plàstic (20,18%) que supera el Tèxtil i la confecció (15,24%). La Indústria alimentària es troba en la quarta plaça (10,12%), seguida pel Paper i les arts gràfiques (7,39%) i, ja més lluny, del Reciclatge (4,42%).

En els darrers anys el sector del Metall està perdent pes dins de l'estructura econòmica de la Ciutat, tot i que dins la indústria es manté al voltant del 36% dels assalariats. Actualment, són 295 els centres de cotització del Metall, un -14,5% menys que a l'any 2019. A finals dels 90 s'assolí la xifra més alta amb més de 500 empreses ocupadores del metall.

A més, durant el 3r trimestre de 2020 i respecte el 2019, el sector disminueix les seves xifres (-107 assalariats, per un total de 3.650) notant els efectes nocius que ha provocat la situació de pandèmia per la crisi sanitària de la Covid-19. Aquestes xifres queden molt lluny de les que hi havia a finals dels 90 quan el sector va arribar a aplegar més de 5.000 treballadors. La dimensió empresarial es situa al voltant dels 12,37 treballadors per centre de cotització, superant la xifra de l'any anterior. Entre un any i l'altre hi ha tres subsectors que monopolitzen el guany d'assalariats: *Fabricació d'elements metàl·lics per a la construcció* (+12); *Fabricació d'altres materials de transport* (+12) i *Fabricació d'instruments i aparells de mesura* (+9).

El nombre de treballadors autònoms del Metall es manté en 535, la majoria concentrats a l'entorn d'una activitat: *Productes metàl·lics, excepte maquinària* (42,24%). Dins la Indústria, els autònoms del Metall són els majoritaris ja que en representen fins el 46,12% del total. En canvi, en el conjunt de treballadors autònoms de la ciutat són només el 4,16%.

Evolució de l'estructura econòmica

Metall. 2008-3r trim. 2020

CCAE-09 Sectors	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r trim. 2020
Empreses ocupadores¹	418	382	365	360	341	345	359	375	366	359	349	348	295
% s/Total indústria	38,31	38,82	39,21	39,96	40,99	41,72	42,89	43,96	43,26	42,89	43,25	43,12	36,56
% s/Total	6,25	6,16	6,18	6,36	6,38	6,48	6,59	6,63	6,34	6,18	6,04	6,02	5,10
24 Metal·lúrgia	14	11	10	9	11	9	9	8	8	9	7	6	4
25 Productes metàl·lics, exc. maquinària	222	199	193	179	160	165	168	170	160	166	151	152	132
26 Productes informàtics i electrònics	22	20	18	19	26	25	25	27	31	28	31	34	27
27 Materials i equips elèctrics	14	16	16	17	16	15	16	19	17	15	15	17	16
28 Maquinària i equips ncaa	97	84	83	87	83	79	84	84	82	81	77	77	58
29 Vehicles de motor, remolcs i semirem.	14	11	12	12	10	7	10	10	11	11	11	11	9
30 Altres materials de transport	6	4	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3
33 Reparació i instal·lació de maquinària	29	37	30	34	32	43	45	55	55	47	55	49	46
Treballadors Assalariats	4.423	3.575	3.601	3.582	3.309	3.314	3.270	3.516	3.558	3.671	3.734	3.757	3.650
% s/Total indústria	37,96	35,37	36,00	36,16	35,89	36,00	35,74	37,08	36,67	36,84	36,78	37,01	35,95
% s/Total	7,08	6,76	7,21	7,55	7,41	7,38	7,05	7,05	6,70	6,69	6,54	6,58	6,39
24 Metal·lúrgia	127	42	41	38	30	26	28	25	23	24	24	18	14
25 Productes metàl·lics, exc. maquinària	1.502	1.282	1.348	1.291	1.094	1.101	1.079	1.148	1.196	1.252	1.287	1.286	1.263
26 Productes informàtics i electrònics	270	250	208	215	253	260	270	291	301	314	340	367	359
27 Materials i equips elèctrics	405	449	437	426	402	392	393	401	393	403	411	482	471
28 Maquinària i equips ncaa	1.338	1.096	1.173	1.224	1.216	1.247	1.203	1.286	1.291	1.300	1.243	1.152	1.095
29 Vehicles de motor, remolcs i semirem.	376	236	216	214	167	127	129	133	127	130	128	126	116
30 Altres materials de transport	55	26	27	27	26	22	21	24	25	25	27	28	39
33 Reparació i instal·lació de maquinària	350	194	151	147	121	139	147	208	202	223	274	298	293
Dimensió empresarial	10,58	9,36	9,87	9,95	9,70	9,61	9,11	9,38	9,72	10,23	10,70	10,80	12,37
24 Metal·lúrgia	85	70	63	56	52	44	40	37	36	36	35	31	29
25 Productes metàl·lics, exc. maquinària	332	293	268	264	258	248	234	229	220	221	226	223	226
26 Productes informàtics i electrònics	19	18	16	18	17	18	26	28	28	26	29	31	30
27 Materials i equips elèctrics	12	8	10	9	9	8	10	13	13	11	17	15	14
28 Maquinària i equips ncaa	135	121	106	98	95	92	86	79	79	81	76	73	71
29 Vehicles de motor, remolcs i semirem.	15	11	12	13	12	11	13	13	14	14	13	13	14
30 Altres materials de transport	7	7	6	6	5	6	6	7	7	6	6	6	6
33 Reparació i instal·lació de maquinària	125	113	114	109	114	120	133	141	153	149	150	142	145
Treballadors Autònoms	730	641	595	573	562	547	548	547	550	543	552	534	535
% s/Total	5,20	4,97	4,73	4,67	4,68	4,48	4,38	4,32	4,28	4,26	4,29	4,15	4,16

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació, Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

1. Centres de cotització a la Seguretat Social. No hi consten les empreses sense assalariats.

Les dades de l'atur mostren una important davallada dels aturats del sector, després que durant el 2009 es batés el rècord d'aturats amb una xifra per damunt dels 1.600. Malgrat l'evolució favorable des de 2009, la xifra de 2012 mostrava un repunt que la situava altre cop al mateix nivell de 2010, superant els 1.400 aturats. Les dades pel tercer trimestre de 2020 mostren els efectes de la crisi Covid-19, deixant-los en 612 (+86 respecte 2019). Els aturats al Metall són el 29,21% dels aturats industrials i el 3,8% del total d'aturats de la ciutat. Els subsectors del Metall que més aturats tenen són: *Productes metàl·lics* (37,42%), *Maquinària i equips* (19,60%), *Materials i equips elèctrics* (11,11%), i *Vehicles de motor* (gairebé un 9%).

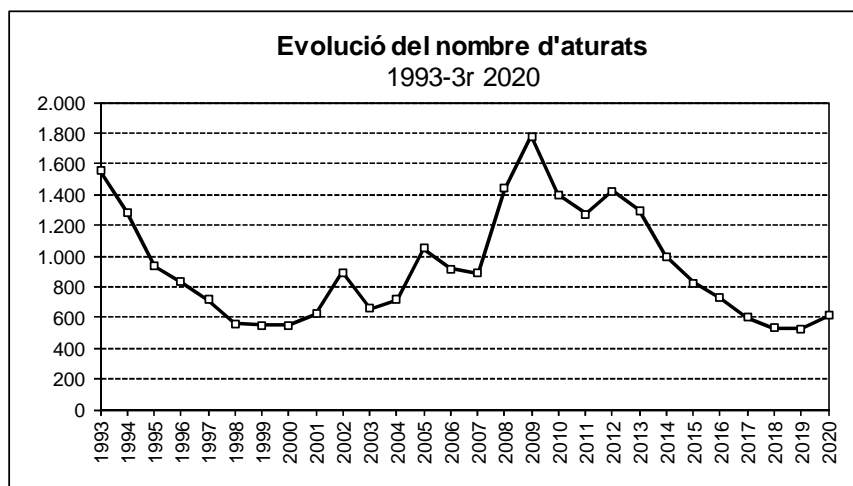
Evolució de l'atur registrat¹

Metall. CCAE 2. 2009-3r trim. 2020

CCAE-		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
09	Agrupació												
	Total	1.778	1.401	1.274	1.423	1.297	998	822	725	598	533	526	612
	% s/Total indústria	38,82	33,43	31,68	32,53	31,82	27,81	26,66	27,97	27,42	27,19	26,84	31,22
	% s/Total absolut	9,03	7,10	5,95	6,01	5,62	4,68	4,32	4,36	3,98	3,81	3,76	4,38
24	Metal·lúrgia	256	221	172	177	146	114	89	69	55	35	40	44
25	Productes metàl·lics, exc. maquinària	491	426	421	477	416	314	275	245	206	188	190	229
26	Productes informàtics i electrònics	142	112	97	116	100	75	75	63	52	45	41	45
27	Materials i equips elèctrics	366	235	205	235	220	148	119	84	74	61	72	68
28	Maquinària i equips ncaa	268	214	192	215	229	188	144	150	102	101	103	120
29	Vehicles de motor, remolcs i semirem.	167	120	108	116	106	90	67	66	59	55	41	55
30	Altres materials de transport	19	17	16	18	17	13	7	7	7	7	8	9
33	Reparació i instal·lació de maquinària	69	56	63	69	63	56	46	41	43	41	31	42

Font: OTG de Terrassa.

1. A 31 de desembre de cada any.

La **indústria Química, farmacèutica i del plàstic** es configura com el segon sector de la indústria en nombre d'assalariats (2.045, el 20,2% dels treballadors industrials) superant al sector Tèxtil i de la confecció. Durant el 3r trimestre de 2020, i respecte el darrer de 2019, el sector disminueix pel que fa als centres de cotització (-15). En canvi, pel que fa als assalariats, aquests pugen (+19),

8

marcant una nova xifra rècord d'assalariats i assolint el seu màxim històric. Amb aquestes xifres, el sector té un nombre superior d'assalariats al d'abans de la crisi pel que els efectes d'aquesta es limiten a una reducció del nombre d'empreses havent-ne perdut només 4 des de 2008. Es pot dir, per tant, que ha estat un dels sectors beneficiats.

La dimensió empresarial puja fins els 44,46 treballadors per empresa, la xifra més elevada, amb diferència, de dimensió empresarial entre tots els sectors industrials i la més alta mai assolida pel sector, això si, mercès tant a la pèrdua de centres de cotització com al creixement absolut d'assalariats. Per subsectors, aquest tercer trimestre de 2020 gairebé tots incrementen anualment les seves xifres d'assalariats, encapçalat pel subsector dels Productes farmacèutics que segueix acollint-ne més de la meitat (55%).

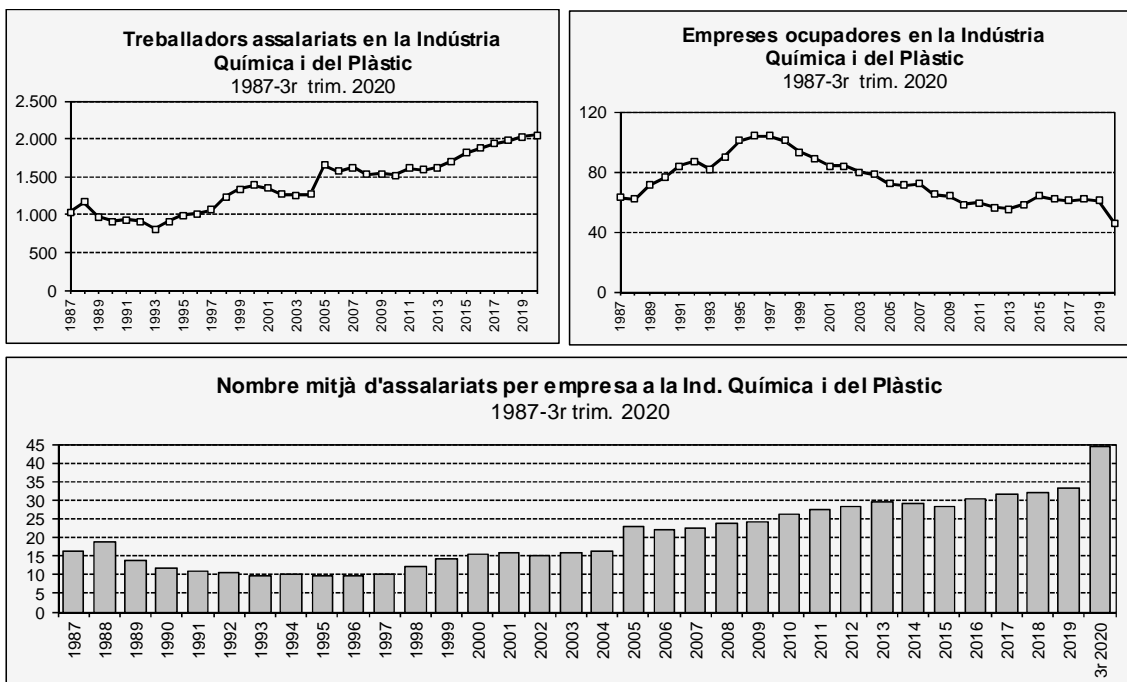
Evolució de l'estructura econòmica

Indústria Química i del Plàstic. 2008-3r trim. 2020

CCAE-09	Sectors	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
	Empreses ocupadores¹	65	64	58	59	56	55	58	64	62	61	62	61	46
	% s/Total indústria	6,23	6,50	6,23	6,55	6,73	6,65	6,93	7,50	7,33	7,29	7,68	7,71	6,73
	% s/Total	0,97	1,03	0,98	1,04	1,05	1,03	1,06	1,13	1,07	1,05	1,07	1,06	0,80
20	Indústries químiques	25	23	24	25	25	24	27	28	27	26	27	27	21
21	Productes farmacèutics	4	4	4	6	6	6	7	8	6	7	6	6	3
22	Cautxú i plàstic	36	37	30	28	25	25	24	28	29	28	29	29	22
	Treballadors Assalariats	1.530	1.543	1.517	1.615	1.595	1.622	1.700	1.813	1.870	1.937	1.973	2.026	2.045
	% s/Total indústria	13,13	15,27	15,17	16,30	17,30	17,62	18,58	19,12	19,27	19,44	19,43	19,59	20,18
	% s/Total	2,45	2,92	3,04	3,41	3,57	3,61	3,67	3,63	3,52	3,53	3,45	3,48	3,58
20	Indústries químiques	389	394	391	405	401	409	429	444	425	426	454	470	469
21	Productes farmacèutics	731	760	767	828	851	840	887	917	972	1.041	1.039	1.093	1.125
22	Cautxú i plàstic	410	389	359	382	343	373	384	452	473	470	480	463	451
	Dimensió empresarial	23,54	24,11	26,16	27,37	28,48	29,49	29,31	28,33	30,16	31,75	31,82	33,21	44,46
	Treballadors Autònoms	87	88	84	73	70	63	63	59	58	57	50	50	44
	% s/Total	0,62	0,68	0,67	0,59	0,58	0,52	0,50	0,47	0,45	0,45	0,39	0,39	0,34
20	Indústries químiques	41	45	47	42	40	34	34	30	31	31	27	27	23
21	Productes farmacèutics	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Cautxú i plàstic	46	43	37	31	30	29	29	29	27	26	23	23	21

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació, Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

1. Centres de cotització a la Seguretat Social. No hi consten les empreses sense assalariats.

El nombre de treballadors autònoms del sector és de 44, assolint-se la xifra més baixa dels darrers anys. Aquests es reparteixen entre el Cautxú i plàstic (47,7%) i les Indústries químiques (52,3%) i tenen escàs pes dins els autònoms de la Indústria, tot just un 3,79%.

Pel que fa als aturats del sector, el tercer trimestre de 2020 la xifra és de 251 aturats, superior a la de 2019. D'aquesta manera el seu pes dins l'atur total de la indústria representa el 11,98% tot i que només representa un 1,5% del total per a tots els sectors en el municipi.

El conjunt de xifres esmentades mostra el sector *Químic i plàstic* com el més sòlid dels sectors industrials ja que no ha patit en la mateixa mesura que la resta de la *Indústria* els efectes de la crisi.

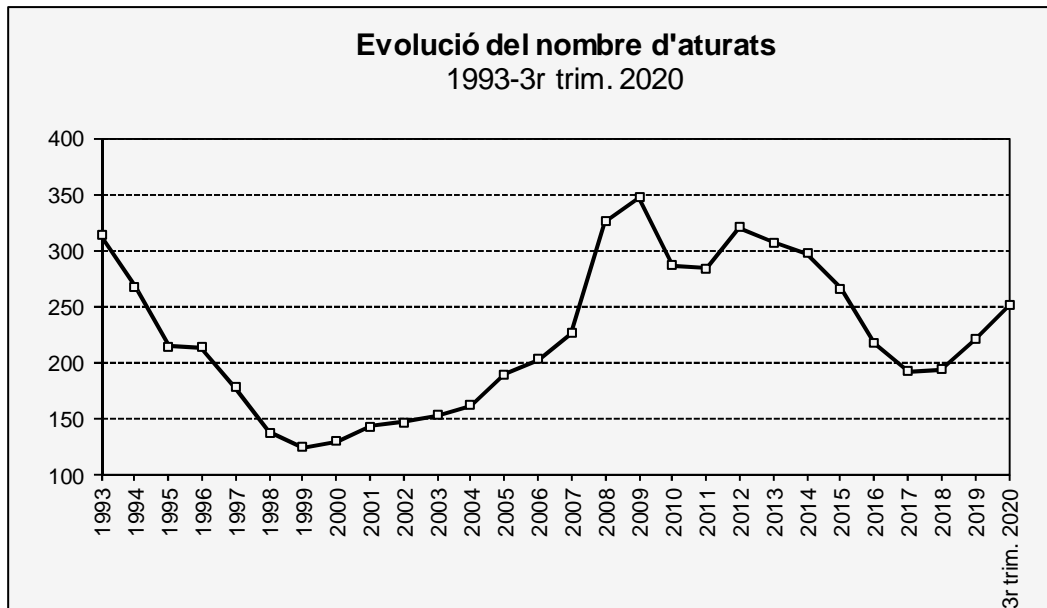
Evolució de l'atur registrat¹

Químic i Plàstic. CCAE 2. 2009-3r trim. 2020

CCAE-09	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
Total	347	287	284	320	307	297	266	217	192	194	221	251
% s/Total indústria	7,58	6,85	7,06	7,31	7,53	8,28	8,63	8,37	8,80	9,90	11,64	11,98
% s/Total absolut	1,76	1,46	1,33	1,35	1,33	1,39	1,40	1,31	1,28	1,39	1,58	1,80
20 Indústries químiques	164	129	108	129	132	119	100	75	77	75	77	84
21 Productes farmacèutics	43	33	45	57	57	55	59	48	38	48	56	62
22 Cautxú i plàstic	140	125	131	134	118	123	107	94	77	71	88	105

Font: OTG de Terrassa.

1. A 31 de desembre de cada any.

El sector **Tèxtil-Confecció** s'ha estat recuperant, després de patir una tendència recessiva des de 1989 i on, a més, es va veure afectat per l'impacte de la crisi, encetada a l'any 2008, perdent treballadors i nombre d'empreses. Posteriorment, però, gràcies a una política estatal d'ajudes a la transformació i innovació del tèxtil i a la producció de productes de qualitat, més competitius a nivell internacional, les xifres d'assalariats s'han estat incrementant, especialment durant el període 2015-2017. En canvi, darrerament, les xifres han tornat a caure per tercer any consecutiu, afegint els efectes nocius de la crisi sanitària, amb un -1,47% menys anual d'assalariats.

El context de recuperació global actual de la indústria del tèxtil està relacionat amb la innovació (Indústria 4.0: tecnologia i maquinària tèxtil), la millora en la competitivitat, la producció i la diversificació del sector (apostant per la fabricació de peces de vestir de major qualitat i marques de luxe, i peces de recobriment per als sectors de l'automoció i la indústria que tenen més valor) i per una forta política en l'impuls de les exportacions (a la qual cosa ha ajudat presència en diverses fires internacionals com la Home Textiles Premiun "HTP" que es celebra anualment a Madrid) ⁴.

A finals del 3r trimestre de 2020, a Terrassa hi havia 109 centres de cotització i 1.544 assalariats. El sector segueix en la 3a posició, dins la Indústria, per darrera del sector químic, farmacèutic i del plàstic.

⁴ Vegeu article de la Vanguardia: *La Indústria tèxtil atura el tancament d'empreses després d'una dècada negra*. 13 de març de 2017.

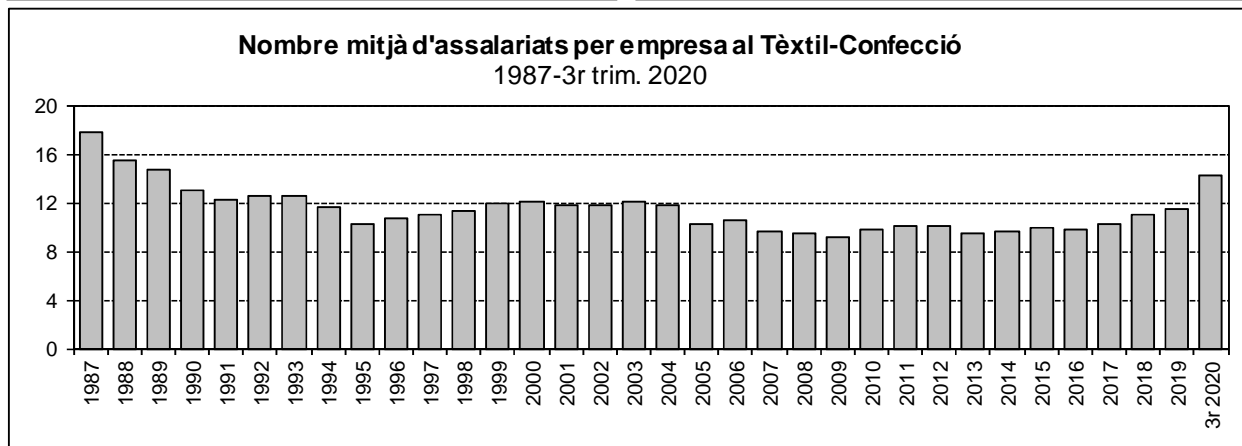
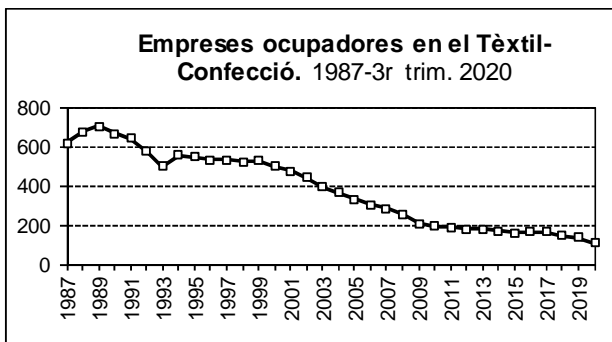
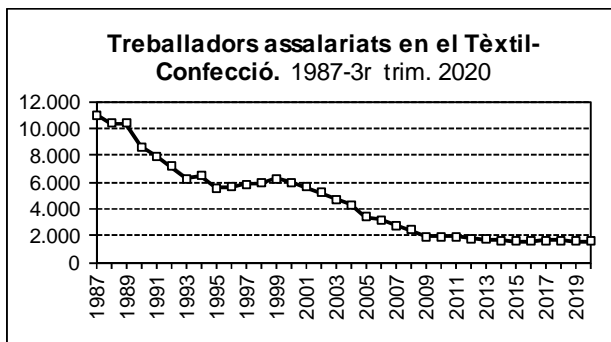
Evolució de l'estructura econòmica

Tèxtil-Confecció. 2008-3r trim. 2020

CCAE-09	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
Empreses ocupadores¹	249	205	190	185	174	176	168	160	163	162	146	134	109
% s/Total indústria	22,76	20,83	20,41	20,53	20,91	21,28	20,07	18,76	19,27	19,35	18,09	16,94	15,96
% s/Total	3,72	3,31	3,22	3,27	3,26	3,31	3,08	2,83	2,82	2,79	2,53	2,33	1,89
13 Indústries tèxtils	156	133	129	127	118	123	116	110	111	107	93	82	68
14 Confecció de peces de vestir	93	72	61	58	56	53	52	50	52	55	53	52	41
Treballadors Assalariats	2.370	1.913	1.895	1.907	1.760	1.668	1.610	1.579	1.602	1.658	1.610	1.544	1.544
% s/Total indústria	20,34	18,93	18,95	19,25	18,88	18,12	17,60	16,65	16,51	16,64	15,86	14,93	15,24
% s/Total	3,79	3,62	3,79	4,02	3,94	3,72	3,47	3,17	3,02	3,02	2,82	2,65	2,70
13 Indústries tèxtils	1.824	1.467	1.483	1.536	1.433	1.379	1.318	1.284	1.290	1.333	1.310	1.248	1.255
14 Confecció de peces de vestir	546	446	412	371	327	289	292	295	312	325	300	296	289
Dimensió empresarial	9,52	9,33	9,97	10,31	10,11	9,48	9,58	9,87	9,83	10,23	11,03	11,52	14,17
Treballadors Autònoms	281	243	220	197	181	187	184	186	202	193	192	185	176
% s/Total	2,00	1,88	1,75	1,61	1,51	1,53	1,47	1,47	1,57	1,51	1,49	1,42	1,37
13 Indústries tèxtils	152	130	114	100	94	91	94	97	100	96	91	90	85
14 Confecció de peces de vestir	129	113	106	97	87	96	90	89	102	97	101	95	91

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació, Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

1. Centres de cotització a la Seguretat Social. No hi consten les empreses sense assalariats.

12

La dimensió empresarial es situa en els 14,17 treballadors/empresa. El pes que representen els treballadors del sector dins la Indústria disminueix i ara al 15,24% dels assalariats industrials i del 2,75% pel que fa al global d'assalariats.

El nombre de treballadors autònoms cau respecte a l'any anterior i actualment, representen el 15,17% dels autònoms a la Indústria i només un 1,37% total d'autònoms de la ciutat.

Pel que fa a l'atur segueix la tendència a la baixa encetada el 2008 i es marca el mínim pel que fa als darrers 20 anys. Al 3r trimestre de 2020 són 541 els aturats provinents del sector, tot i que cal assenyalar que encara és un dels que concentra una part més important de la desocupació de la Ciutat (el 3,38% del total i el 25,82% de l'atur industrial), sobre tot entre les dones.

Per subsectors, respecte el 2019, els que creixen són *Preparació i filatura de fibres tèxtils* i *Fabricació de teixits tèxtils*. En canvi, contràriament, la *Fabricació d'altres productes tèxtils* i *Confecció d'articles amb teixits de punt*, n'han perdut.

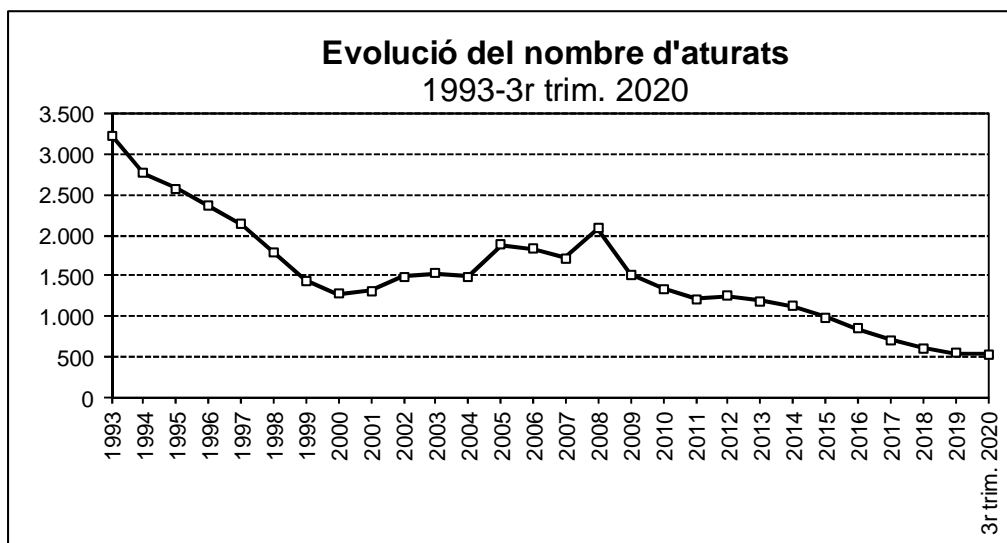
Evolució de l'atur registrat¹

Tèxtil-Confecció. CCAE 2. 2009-3r trim. 2020

CCAE-09	Agrupació	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r trim. 2020
	Total	1.517	1.338	1.215	1.260	1.194	1.125	993	846	712	611	556	541
	% s/Total indústria	33,12	29,21	26,53	27,51	29,29	31,35	32,21	32,64	32,65	31,17	28,37	27,60
	% s/Total absolut	7,71	6,78	5,67	5,33	5,17	5,28	5,22	5,09	4,74	4,37	3,98	3,87
13	Indústries tèxtils	1.207	1.056	952	975	910	865	756	633	528	451	394	373
14	Confecció de peces de vestir	310	282	263	285	284	260	237	213	184	160	162	168

Font: OTG de Terrassa.

1. A 31 de desembre de cada any, excepte el trimestre en curs.

La **Indústria Alimentària** presenta xifres que reflecteixen un descens respecte a l'any 2019. Actualment, hi ha 1.025 treballadors dedicats, un -1,35% menys respecte a l'any anterior. Les xifres negatives dels anys 2015 i 2017 poden estar lligades amb l'actual situació de la indústria càrnica catalana on algunes empreses s'han vist forçades a presentar-se a concurs de creditors, les estan absorbint empreses aragoneses, per no poder assumir els crèdits que van demanar anys anteriors on s'albirava una situació de constant millora i increment en les exportacions de carn de porc a la Xina; però, que actualment, no és així, com ho expliquen a les articles experts apareguts a la premsa ⁵.

Evolució de l'estructura econòmica

Indústria Alimentària. 2008-3r trim. 2020*

CCAE-09	Sectors	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
	Empreses ocupadores¹	78	73	73	68	65	65	71	67	71	68	67	64	59
	% s/Total indústria	7,48	7,42	7,84	7,55	7,81	7,86	8,48	7,85	8,39	8,12	8,30	8,09	8,64
	% s/Total	0,11	0,12	0,13	0,13	0,15	0,15	0,16	1,18	1,23	1,17	1,16	1,11	1,11
10	Indústries de productes alimentaris	72	67	67	64	62	63	68	64	69	66	65	61	58
11	Fabricació de begudes	6	6	6	4	3	2	3	3	2	2	2	3	1
	Treballadors Assalariats	899	841	919	851	820	867	920	919	978	908	1.016	1.085	1.025
	% s/Total indústria	7,72	8,32	9,19	8,59	8,89	9,42	10,05	9,69	10,08	9,11	10,01	10,49	10,12
	% s/Total	1,44	1,59	1,84	1,79	1,84	1,93	1,98	1,84	1,84	1,65	1,78	1,90	1,79
10	Indústries de productes alimentaris	874	819	896	843	814	861	913	909	973	903	1.011	1.078	1.021
11	Fabricació de begudes	25	22	23	8	6	6	7	10	5	5	5	7	4
	Dimensió empresarial	11,53	11,52	12,59	12,51	12,62	13,34	12,96	13,72	13,77	13,35	15,16	16,95	17,37
	Treballadors Autònoms	152	146	162	165	173	155	148	152	144	151	121	86	79
	% s/Total	1,08	1,13	1,29	1,34	1,44	1,27	1,21	1,21	1,12	1,18	0,94	0,66	0,62
10	Indústries de productes alimentaris	148	142	158	160	169	149	143	148	140	147	118	84	77
11	Fabricació de begudes	4	4	4	5	4	6	5	4	4	4	3	2	2

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació, Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

1. Centres de cotització a la Seguretat Social. No hi consten les empreses sense assalariats.

El pes dels assalariats de l'Alimentària dins de la Indústria és d'un 10,12% quan a principis de la crisi no arribava encara al 8%, tot i que, durant el 2017, va perdre representativitat, arran de la situació explicada anteriorment.

Respecte el nombre d'establiments, el pes també ha anat a la baixa i assoleix el 8,64% dels centres de treball industrials mentre que el pes sobre el global és molt modest i no arriba ni a l'1%.

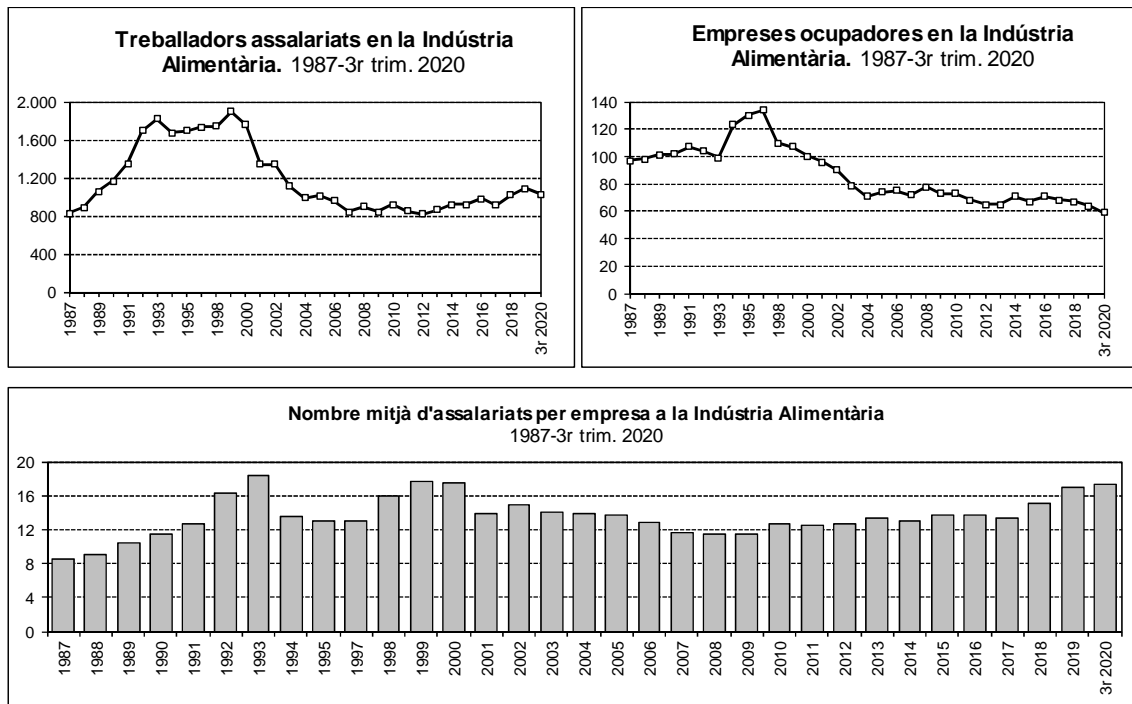
Pel que fa al nombre de treballadors autònoms, també disminueixen anualment amb 7 efectius menys i assolint la xifra de 79 el 3r trimestre de 2020.

⁵ Vegeu article del diari Ara: *Tres Concurs de creditors per avisar la indústria càrnica*. *Emprenem*. 3 de febrer de 2018.

Actualment, la representació dels autònoms de l'Alimentària dins la Indústria és del 6,81%, tendència que ha tornat a la baixa, aquesta vegada més intensa que durant l'any anterior degut a la situació de crisi provocada per la pandèmia de la Covid-19.

La dimensió empresarial es situa en els 17,37 treballadors/empresa, una de les més elevades de la Indústria. El pes que representen els treballadors del sector dins la Indústria és d'un 10,12% quan a principis de la crisi no arribava encara al 8%, tot i que, actualment, degut a la Covid-19 han perdut representativitat respecte l'any anterior.

Pel que fa a l'atur, arran també de la crisi sanitària Covid-19, es trenca amb la tendència a la baixa dels darrers anys. Al 3r trimestre de 2020 són 255 i representen el 12,17% del total d'aturats de la Indústria i el 1,6% del total.

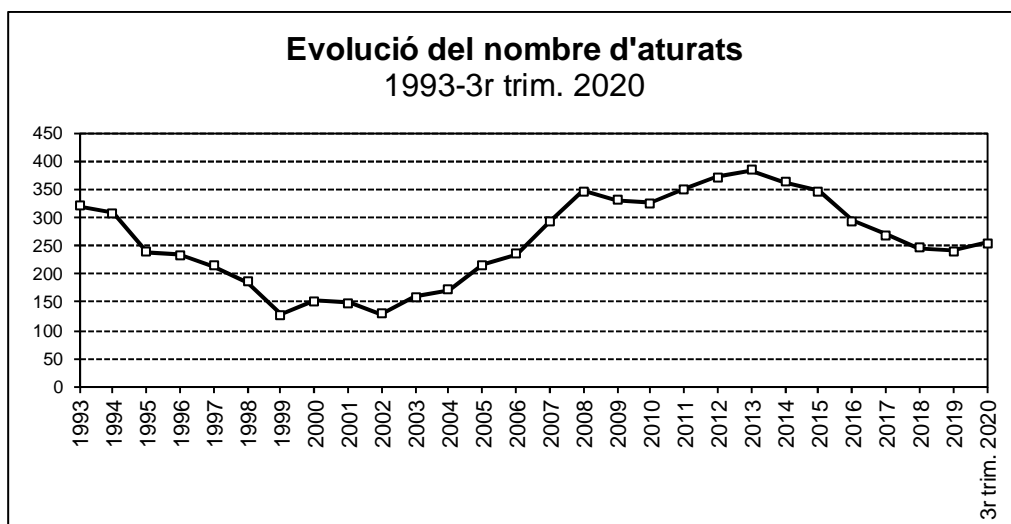
Evolució de l'atur registrat¹

Indústria Alimentària. CCAE 2. 2009-3r trim. 2020

CCAE-09	Agrupació	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r trim. 2020
	Total¹	330	325	350	372	383	363	346	293	268	246	241	255
	% s/Total indústria	7,21	7,75	8,70	8,50	9,40	10,11	11,22	11,30	12,29	12,55	12,69	12,17
	% s/Total absolut	1,68	1,65	1,63	1,57	1,66	1,70	1,82	1,76	1,78	1,76	1,72	1,82
10	Indústries de prod. alimentaris	319	315	341	363	378	359	339	286	261	239	234	249
11	Fabricació de begudes	11	10	9	9	5	4	7	7	7	7	7	6

Font: OTG de Terrassa.

1. A 31 de desembre de cada any.

El subsector de **la Indústria del Paper i les Arts gràfiques** ha tocat fons, després de patir 7 anys de caigudes consecutives pels efectes de la crisi (abans d'aquesta mostrava una certa estabilitat aplegant més de 140 empreses i al voltant dels 1.000 assalariats). El 2017 va ser un any en què semblava que la tendència canviaria en positiu ja que s'apreciava una recuperació en les xifres tant d'empreses com d'assalariats. La millora d'aquestes xifres podria estar lligada a l'augment actual de la demanda mundial de paper i cartró (cel·lulosa), per un increment en les inversions de cara a la innovació d'aquest subsector industrial i per una millora en l'evolució de la indústria editorial i els llibres de text⁶. Al 2018 però, va tornar a tenir les xifres negatives d'anys anteriors amb un -10,13% d'empreses i -1,90 d'assalariats respecte l'any anterior. Al 2019, semblava es recuperava amb el mateix nombre d'empreses que durant l'any anterior i amb 776 assalariats, +7,5% respecte el 2018. Actualment, però, amb la crisi de la Covid-19 torna amb una tendència a la baixa amb un -7,14% de menys empreses i un -3,10% menys de treballadors.

⁶ Vegeu l'Informe Sectorial de la Economia Española: *Papel y artes gráficas*. CESCE, 2017.

Els descensos en els assalariats durant aquests darrers anys han estat protagonitzats per una situació d'instabilitat i reducció en les Arts Gràfiques degut bàsicament a les importants caigudes de la premsa escrita per l'actual oferta digital. La dimensió empresarial es situa en els 11,52 treballadors/empresa, una de les més elevades de la Indústria. El pes que representen els treballadors del sector dins la Indústria augmenta lleugerament representant el 7,4%. Respecte el nombre d'establiments, el pes es manté pràcticament igual amb el 9,52% dels industrials. El nombre de treballadors autònoms és manté igual (121). Actualment, la representació dins els autònoms de la Indústria és del 10,43%.

Pel que fa a l'atur, aquest any, 3r trimestre de 2020, es noten els efectes de la crisi sanitària amb 31 aturats més que al desembre de 2019 i representen el 7,26% del total d'aturats de la indústria.

Evolució de l'estructura econòmica

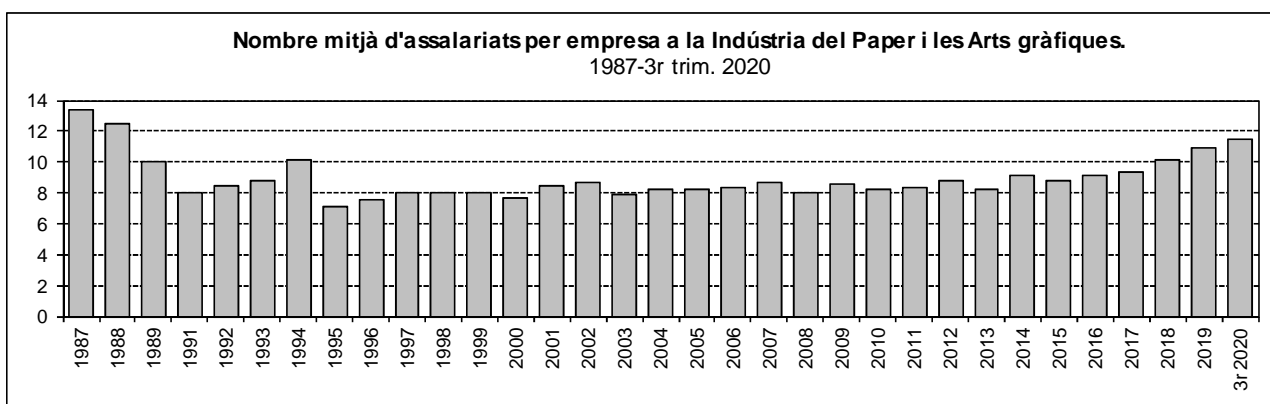
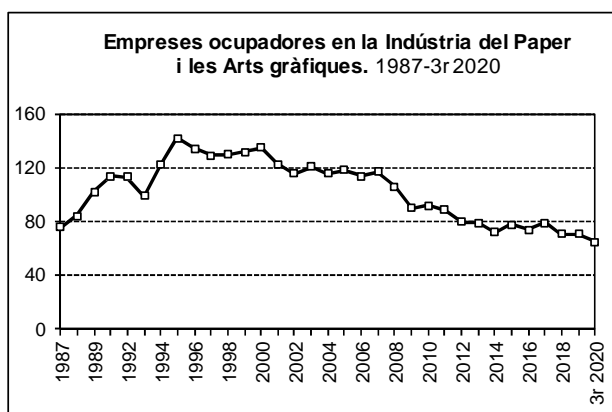
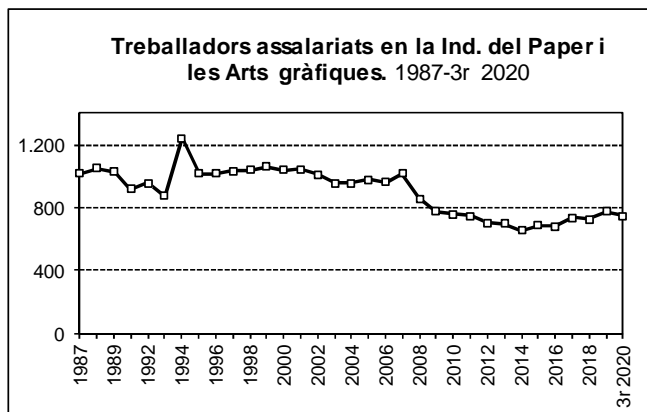
Indústria del Paper i les Arts gràfiques. 2008-3r trim. 2020*

CCAE-09	Sectors	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
	Empreses ocupadores¹	106	90	92	89	80	79	72	78	74	79	71	71	65
	% s/Total indústria	10,16	9,15	9,88	9,88	9,62	9,55	8,60	9,14	8,75	9,44	8,80	8,98	9,52
	% s/Total	0,15	0,15	0,17	0,17	0,18	0,18	0,16	1,38	1,28	1,36	1,23	1,23	1,12
17	Indústries del paper	15	16	15	14	15	19	18	18	18	22	16	14	10
18	Arts gràfiques i sup. enregistrats	91	74	77	75	65	60	54	60	56	57	55	57	55
	Treballadors Assalariats	856	773	760	746	701	699	655	685	678	736	722	776	749
	% s/Total indústria	7,35	7,65	7,60	7,53	7,60	7,59	7,16	7,22	6,99	7,39	7,11	7,50	7,39
	% s/Total	1,37	1,46	1,52	1,57	1,57	1,56	1,41	1,37	1,28	1,34	1,26	1,36	1,31
17	Indústries del paper	365	347	344	349	369	370	380	343	333	365	368	394	354
18	Arts gràfiques i sup. enregistrats	491	426	416	397	332	329	275	342	345	371	354	382	395
	Dimensió empresarial	8,08	8,59	8,26	8,38	8,76	8,85	9,10	8,78	9,16	9,32	10,17	10,93	11,52
	Treballadors Autònoms	140	135	133	123	112	120	117	140	131	119	125	122	121
	% s/Total	1,00	1,05	1,06	1,00	0,93	0,98	0,93	1,10	1,02	0,93	0,97	0,94	0,94
17	Indústries del paper	26	20	25	24	21	20	28	30	30	28	26	25	26
18	Arts gràfiques i sup. enregistrats	114	115	108	99	91	100	89	110	101	91	99	97	95

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació, Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

1. Centres de cotització a la Seguretat Social. No hi consten les empreses sense assalariats.

*Aplicació de la codificació CCAE-93 fins 2007, CCAE-09 a partir de 2008.

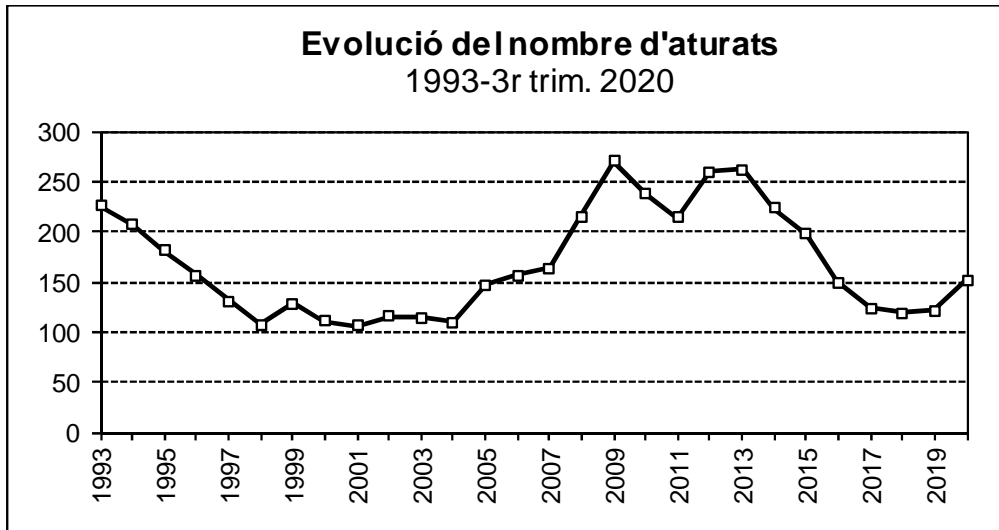
Evolució de l'atur registrat¹

ndústria del Paper i les Arts gràfiques.CCAE 2. 2009-3r trim. 2020

CCAE-09	Agrupació	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
	Total¹	249	237	214	259	262	223	198	150	124	119	121	152
	% s/Total indústria	5,44	5,65	5,32	5,92	6,43	6,21	6,42	5,79	5,69	6,07	6,17	7,76
	% s/Total absolut	0,45	0,39	0,40	0,38	0,37	0,38	1,04	0,90	0,83	0,85	0,87	0,92
17	Indústries del paper	96	76	86	89	86	80	76	62	47	46	52	65
18	Arts gràfiques i sup. enregistrats	153	161	128	170	176	143	122	88	77	73	69	87

font: OTG de Terrassa.

. A 31 de desembre de cada any.

La sisena força productiva dins del sector secundari és la **Indústria del Reciclatge** que continua per davant del sector de la **Fusta, suro, canya** que ocupava històricament aquest lloc. Actualment el sector del **Reciclatge** ocupa 448 treballadors havent perdut 36 treballadors i 2 centres de cotització respecte el 2019. El darrer sector destacat, el de la **Fusta**, pel que fa al nombre de d'assalariats disminueix respecte l'any passat amb 263 treballadors (-12). Es tracta d'un sector tradicionalment molt relacionat amb l'evolució del sector de la **Construcció** i podria recuperar-se en el futur en veure's impulsat per un sector que mostra clars signes de recuperació a curt i mitjà termini.

En definitiva, la indústria terrassenca va realitzar una reestructuració productiva pròpia d'un país occidental en procés de terciarització, sobretot en el **Tèxtil** i en la **Metal·lúrgia**. Actualment, ens trobem amb un sector molt més diversificat, que ha superat molt millor que els Serveis i la Construcció els efectes de la crisi i que a més, mostra els signes d'una lleugera recuperació i estabilització. També cal destacar el seu nou context amb la innovació i l'adaptació tecnològica mitjançant la Indústria 4.0 i la implantació de l'Economia Circular.

2. La construcció: El sector menys impactat per la crisi sanitària

La *Construcció* és el sector que va notar amb més intensitat la davallada de l'activitat econòmica d'ençà que l'any 2006 va assolir el punt àlgid de les seves activitats aprofitant una conjuntura econòmica molt favorable en un context de creixement extraordinari de l'activitat constructiva a tot el país i de desenvolupament del planejament urbanístic. Aquesta situació de creixement ininterromput des de 1994 es trencà bruscament el 2007 i a partir dels anys 2008 i 2009 es manifesta una caiguda sense precedents. Malauradament, coincidint amb aquest brusc canvi de tendència, es produí també un canvi en la codificació de les activitats que ha comportat importants modificacions en l'assignació d'activitats econòmiques al sector de la construcció. Els canvis en la codificació han comportat, entre d'altres modificacions, que activitats fins ara adscrites al sector serveis com la promoció immobiliària, s'adjudiquin al sector de la *Construcció*. En definitiva, es trenquen les sèries de dades i no ens és possible quantificar adequadament aquesta davallada per subsectors d'activitat ni tan sols a nivell de gran sector. Per tant, limitarem l'anàlisi als darrers deu anys de la sèrie en què ja s'aplica el nou CCAE-2009.

Així, al 3r trimestre de 2020, el sector ocupa 4.883 assalariats que s'agrupen en 740 centres de cotització, la qual cosa situa la dimensió empresarial en els 6,6 treballadors de mitjana per empresa. Respecte al 2019 el sector mostra també els efectes negatius de la Covid-19, amb pèrdues d'assalariats i empreses (-254 i -33, respectivament). En l'actualitat, la *Construcció* representa el 13,92% de l'estructura empresarial de la Ciutat després de perdre gairebé 5 punts des de 2008 quan n'assolia més del 18,4%. I, pel que fa als assalariats, la pèrdua de representativitat ha estat similar ja que en el moment àlgid aplegà fins al 16,4% del total de treballadors i la darrera dada el situa en el 8,58%. No obstant això, tot i la crisi sanitària han guanyat pes respecte l'any passat.

L'evolució del sector a Terrassa ha estat fins el 2013 marcadament més negativa que per al conjunt de Catalunya on també s'havia aprimat de manera considerable. El sector a Terrassa presenta pitjors taxes de variació interanual d'assalariats, sobre tot el bienni 2010-2011 en què la diferència arriba a gairebé 10 punts. Per contra, tant durant el 2014 com el 2015 Terrassa mostrava una recuperació més contundent amb un guany de més del 10% de centres de cotització i un 15,6% d'assalariats quan a Catalunya aquest va estar de només un 2,5% i 9,6%, respectivament. Actualment, 3r trimestre de 2020, tot i la crisi sanitària, les xifres interanuals d'assalariats són positives, tant pel que fa a Terrassa com al conjunt de tota Catalunya. L'increment anual ha estat més intens a Terrassa amb el +5,5% que a Catalunya amb el +1,55%.

En el moment de la seva emergència, aquest sector ajudava a mitigar l'atur de les persones no qualificades mercè a l'alternança estratègica del sector que permetia ocupar-se tant en l'obra pública (com ho féu durant la vertebració olímpica) com en l'obra de capital privat en la construcció d'edificis. Actualment

aquesta alternança s'ha vist molt dificultada ja que l'obra pública s'ha vist frenada bruscament i el sector de l'habitatge mostra una paràlisi notable que contrasta amb el dinamisme d'abans de la crisi: si durant l'any 2007 Terrassa va concentrar fins el 13,3% del total de promocions d'habitatges de nova planta a les principals ciutats mitjanes arribant a oferir 4.223 nous habitatges, les mateixes dades pels següents quatre anys (2008-2012) només sumaven 2.941 habitatges⁷.

Evolució de l'estructura econòmica

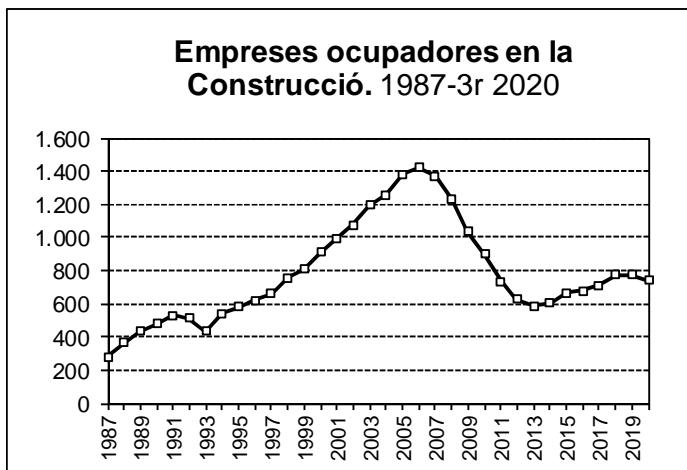
Construcció. 2008-3r trim. 2020*

Sectors CCAE-09	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
Empreses ocupadores¹	1.231	1.034	899	732	625	588	605	666	677	712	776	773	740
% s/Total	18,41	16,67	15,22	12,94	11,69	11,04	11,10	11,78	11,72	12,26	13,42	13,46	13,92
Treballadors Assalariats	7.452	5.941	5.017	3.564	2.820	2.631	2.918	2.999	3.466	3.900	4.485	4.629	4.883
% s/Total	11,93	11,24	10,04	7,52	6,32	5,86	6,29	6,01	6,53	7,10	7,85	7,96	8,58
Dimensió empresarial	6,05	5,75	5,58	4,87	4,51	4,47	4,82	4,50	5,12	5,48	5,78	5,99	6,60
Treballadors Autònoms	3.123	2.510	2.253	2.100	1.888	1.876	1.932	1.990	1.979	2.023	2.056	2.077	2.065
% s/Total	22,25	19,45	17,92	17,12	15,73	15,34	15,43	15,70	15,39	15,87	15,97	15,97	16,08

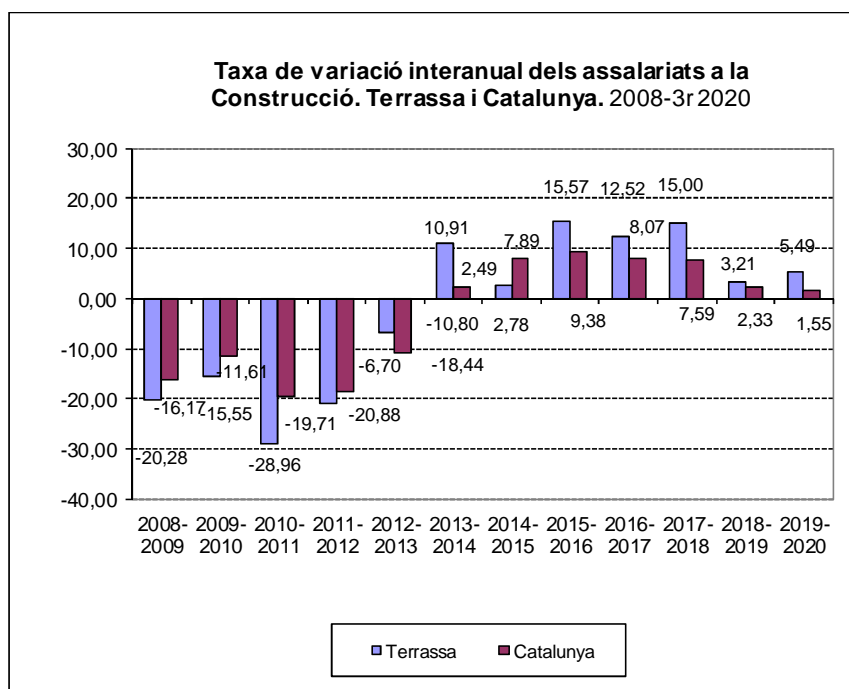
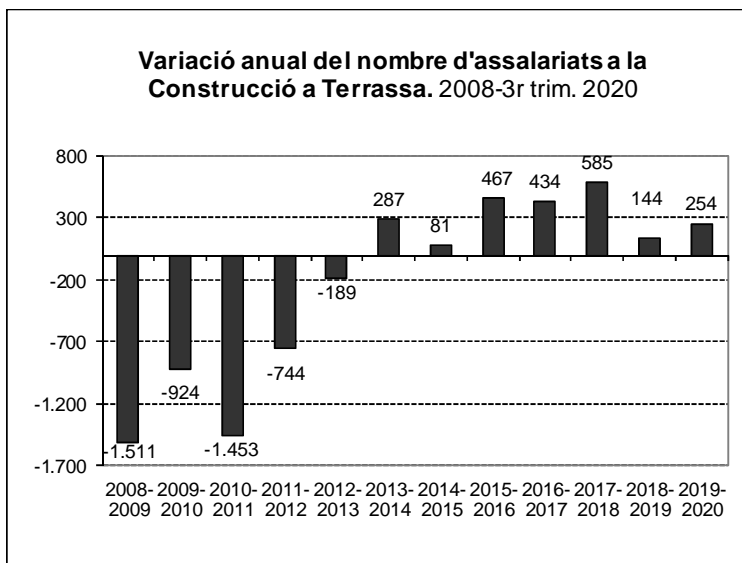
Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació. Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

1. Centres de cotització a la Seguretat Social. No hi consten les empreses sense assalariats.

*Aplicació de la codificació CCAE-93 fins 2007, CCAE-09 a partir de 2008.

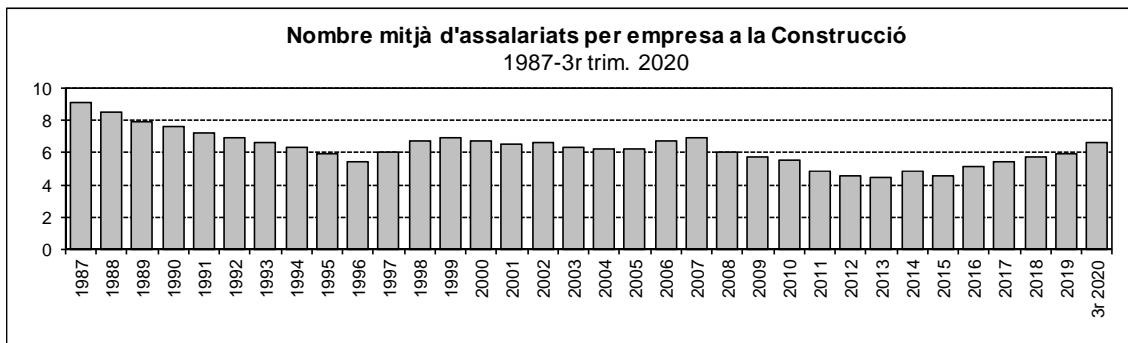
⁷ Per un coneixement més detallat vegeu el capítol *Territori, urbanisme i habitatge* dins aquesta mateixa obra.

En conseqüència, la caiguda de l'activitat constructora fou generalitzada en tots els subsectors, tot i que canvia bruscament la tendència entre el 2013 i el 2014 on tots els subsectors presenten guanys, destacant el de *Construcció d'edificis*. Actualment, també tots els subsectors guanyen centres de cotització.

L'escàs dinamisme dels darrers anys del sector en la seva aportació a l'estructura productiva terrassenca ha fet que hagi anat perdent posicions entre els altres grans sectors de l'economia terrassenca i, per exemple, torni a quedar per darrera del sector industrial més ben representat el 3r trimestre de 2020, essent actualment el 7è sector en el rànquing per nombre d'assalariats quan havia arribat a ser el tercer.

Un altre dels indicadors que mostren la davallada del sector és el de la dimensió empresarial que es situa al 2019 en una xifra de només 6,6 treballadors/empresa, (el 1987 era del 9,1). Tanmateix, de mica en mica, es va recuperant augmentant en més d'un punt percentual respecte el 2011.

El nombre de treballadors autònoms en el sector també es recupera després de l'impacte que patí a partir de 2008: les darreres xifres els situen en els 2.065 autònoms (el 2008 en sumava més de 3.000), aportant el 16,08% del total de treballadors autònoms de la Ciutat quan n'havien arribat a ser el 18% (el 2010).

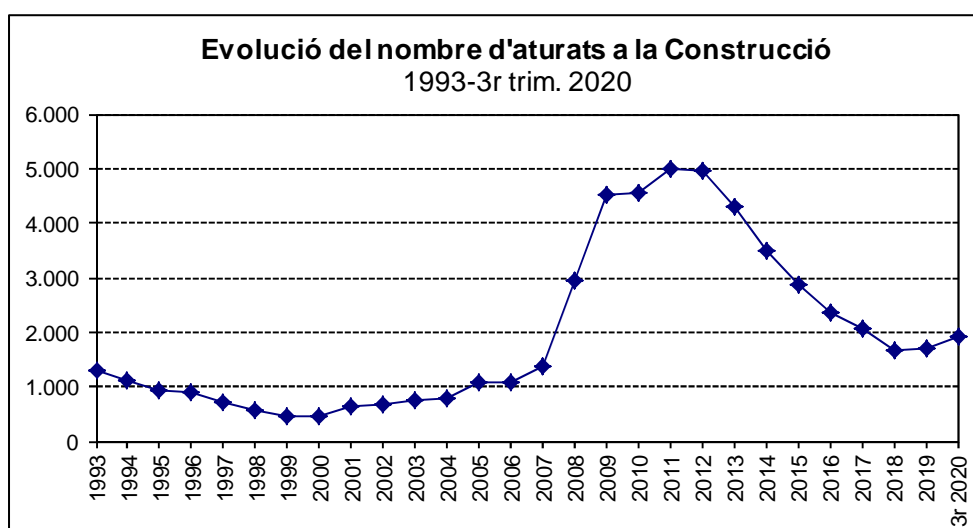
Respecte les dades d'aturats registrats al sector, la gran activitat que aquest tingué fins a l'any 2006 no aconseguí eixugar un atur creixent, com es manifesta en l'evolució d'aquest paràmetre des de 2001. Però serà a partir del 2006 quan la xifra dels aturats s'enfila de manera molt important posant de manifest l'impacte de la crisi del sector a la ciutat; així, el 2007 l'atur experimenta un primer augment afegint 429 nous aturats i fent pujar el pes de la *Construcció* entre els aturats del 9,5% fins al 13%. Però al 2008 l'augment que es produeix no té precedents a la ciutat: en només un any, la xifra d'aturats augmenta un 117% (+1.361 nous aturats) i se situà en gairebé 3.000 el nombre total d'aturats al sector, xifra que més que doblà l'anterior màxim assolit l'any 1993. Aquest creixement considerable situà la *Construcció* com el segon sector amb més pes dins l'atur de la ciutat, un 13,75%, 0,75 punts més que l'any 2007.

Evolució de l'atur registrat¹
 Construcció. CCAE 2. 2009-3r trim. 2020

CCAIE-09	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
Total	4.533	4.539	4.978	4.950	4.305	3.482	2.865	2.350	2.064	1.662	1.705	1.927
% s/Total absolut	21,44	23,02	22,20	20,92	18,65	16,34	15,06	14,15	13,75	11,89	12,25	11,63

Font: OTG de Terrassa.

1. A 31 de desembre de cada any.

Les dades a partir del 2009 provenen de la nova codificació. Des de 2009 les xifres pugen fins assolir gairebé els 5.000 aturats al sector els anys 2011 i 2012, però a partir de 2013 es registra una important davallada (-650) que es repeteix el 2014 (-823), el 2015 (-617), el 2016 (-505), el 2017 (-286) i el 2018 (-402) de manera que el nivell d'atur torna a caure per dessota dels 2.000, concretament 1.662. Aquest volum d'aturats representa el 12% del total, moderant el seu pes després que el 2010 assolís el 23%. Actualment, arran de la crisi sanitària de la Covid-19, l'atur ha augmentat amb 222 aturats més situant-se la xifra en els 1.927.

Com hem pogut veure en analitzar el mercat de treball, la *Construcció* ha estat també la destinació principal dels treballadors estrangers, que tradicionalment han constituït mà d'obra poc qualificada. Així mateix, el sector ha absorbit els darrers anys aquells joves i no tant joves amb poca qualificació que s'han anat incorporant al mercat de treball. En aquest sentit, ja hem vist més amunt com la davallada de l'activitat ha afectat especialment els col·lectius esmentats, als quals se n'hi afegeixen d'altres fins ara consolidats, influint molt negativament en l'ocupació.

Per altra banda, cal fer esment que parlem d'un sector amb una gran capacitat d'arrossegament d'altres activitats ja que aplega totes aquelles que entren dins el cicle productiu de la construcció d'edificis. Això és, tots els processos econòmics relacionats, des dels més inicials (obtenció dels materials de construcció, lloguer de maquinària, projectes arquitectònics, etc.) fins als derivats de la venda i manteniment de la construcció (promocions immobiliàries, inspeccions tècniques, autònoms, etc.). Així, la davallada de l'activitat constructiva ha comportat uns efectes que s'estenen més enllà de la *Construcció* a sectors propis de la *Indústria* (com el de la *Fusta* o alguns subsectors del *Metall*) o bé dels *Serveis*.

Actualment, el sector de la construcció està experimentant una renovació amb la innovació i adaptació tecnològica (Indústria 4.0). La demanda d'edificació actual i els processos constructius es centren cada cop més en donar solucions intel·ligents, sostenibles i acord amb els principis de l'economia circular. Aquest fet pot impactar positivament en la recuperació i consolidació d'aquest sector.

L'anàlisi de les dades del sector de la *Construcció* ens condueix a confirmar la inflació que va patir el sector que creixia de manera desenfrenada. El manteniment del seu pes en l'ocupació assalariada local (un 8,58% actualment) en un context de crisi econòmica mundial i davallada generalitzada de la construcció a nivell estatal dependrà en el marc local de la conjuntura urbanística, és a dir, de les decisions públiques en la qualificació i ampliació del sòl urbà i també del seu desenvolupament. El nivell de preus, de la demanda d'habitatge i de locals de negoci, això és, la conservació de la competitivitat local del sector, assegurarà la recuperació de l'activitat i de l'ocupació.

3. Els serveis

Subsectors a l'alça. 561 - Restaurants i establiments de menjars; 862 – Activitats mèdiques i odontològiques; 812 - Activitats de neteja; 861 -Activitats hospitalàries; 841 - Administració pública i de la política econòmica i social; i 855 – Altres activitats d'educació.

L'evolució del sector *Serveis* a Terrassa ha estat marcada per un creixement ininterromput fins l'any 2007, tant de les seves xifres absolutes com del pes que representa dins l'estructura econòmica de la ciutat, que li ha permès prendre el relleu de la *Indústria* com a sector capdavanter. Mercès a aquest creixement, ha estat el principal sector en creació d'ocupació assalariada (+39.996) al voltant d'activitats que han esdevingut capdavanteres com la *Sanitat* (+4.667), el *Comerç* (+4.170) o bé els *Serveis a les empreses* (+4.363). Alhora, ha incrementat la seva presència dins l'economia de la ciutat afegint 903 noves empreses entre els anys 1994 i 3r trimestre de 2020.

Evolució de l'estructura empresarial segons afiliació a la Seguretat Social
 Serveis. 2008-3r trim. 2020

Activitat ¹	2008		2009		2010		2011		2012	
	EM	TR	EM	TR	EM	TR	EM	TR	EM	TR
Comerç	1.732	9.164	1.661	8.704	1.619	8.439	1.603	8.245	1.527	7.799
Hostaleria	465	2.746	454	1.669	438	1.757	446	1.937	449	1.987
Transports i comunicacions	280	1.312	242	1.106	229	1.037	217	929	202	864
Institucions financeres	10	1.561	8	1.519	7	325	8	309	8	34
Assegurances	8	28	7	22	6	20	7	30	6	27
Aux. financers, d'asseg. i APIs	109	380	106	419	106	463	104	413	98	400
Lloguers	132	293	134	290	136	285	129	275	134	239
Serveis a les empreses	679	5.373	650	5.298	605	4.985	556	4.430	543	4.285
Administració pública	30	1.485	22	1.525	21	1.638	20	1.588	20	1.507
Ensenyament	163	3.866	169	3.944	176	3.395	183	3.395	183	3.391
Sanitat i veterinària ²	162	10.556	159	5.974	165	6.043	175	5.857	174	5.884
Serveis sanejament i neteja	66	2.082	67	1.883	65	1.913	73	1.930	71	2.070
Serveis socials	113	1.853	119	1.952	119	2.158	123	2.207	118	1.874
Cultura-lleure-esport	139	1.659	124	1.536	115	1.447	118	1.415	110	1.281
Serveis personals	261	932	251	904	255	964	250	913	227	862
Serveis domèstics	6	29	7	38	8	37	7	37	10	50
Total	4.355	43.319	4.180	36.783	4.070	34.906	4.019	33.910	3.880	32.554

Activitat ¹	2013		2014		2015		2016		2017	
	EM	TR	EM	TR	EM	TR	EM	TR	EM	TR
Comerç	1.507	7.577	1.524	7.649	1.565	8.213	1.573	8.586	1.547	8.841
Hostaleria	450	2.490	460	2.867	482	4.340	508	4.877	507	5.165
Transports i comunicacions	199	852	198	861	196	864	208	989	206	1.045
Institucions financeres	6	29	7	35	9	38	14	42	19	50
Assegurances	6	26	6	20	7	41	6	31	6	65
Aux. financers, d'asseg. i APIs	99	336	104	337	114	355	119	399	126	382
Lloguers	133	239	145	319	154	312	159	314	156	270
Serveis a les empreses	559	4.372	595	4.654	618	5.216	658	5.505	653	5.557
Administració pública	18	1.507	14	1.532	15	1.561	15	1.603	14	1.656
Ensenyament	188	3.509	189	3.672	194	3.793	193	3.980	193	3.917
Sanitat i veterinària ²	168	5.823	176	5.950	187	5.944	197	6.141	200	6.364
Serveis sanejament i neteja	78	2.182	82	2.257	75	2.345	84	2.842	87	3.008
Serveis socials	120	1.905	116	1.944	112	2.034	111	2.194	116	2.165
Cultura-lleure-esport	122	1.246	119	1.205	127	1.272	135	1.319	145	1.434
Serveis personals	241	873	253	901	262	949	249	986	263	979
Serveis domèstics	11	50	12	55	13	68	13	73	13	80
Total	3.905	33.016	4.000	34.528	4.130	37.345	4.242	39.881	4.251	40.978

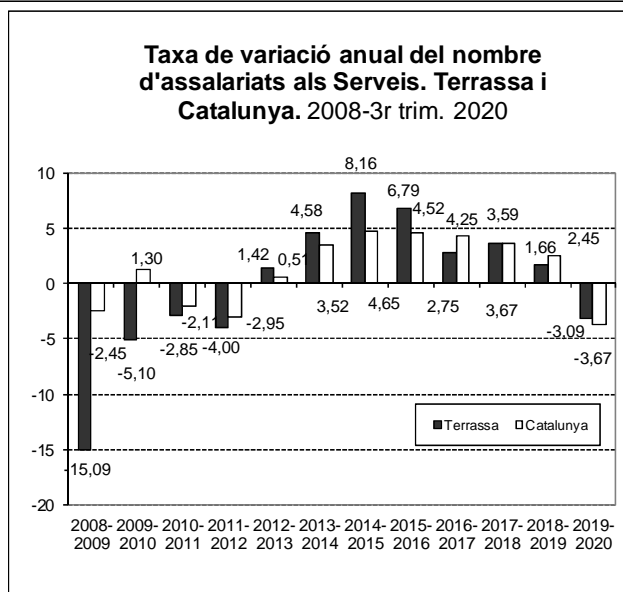
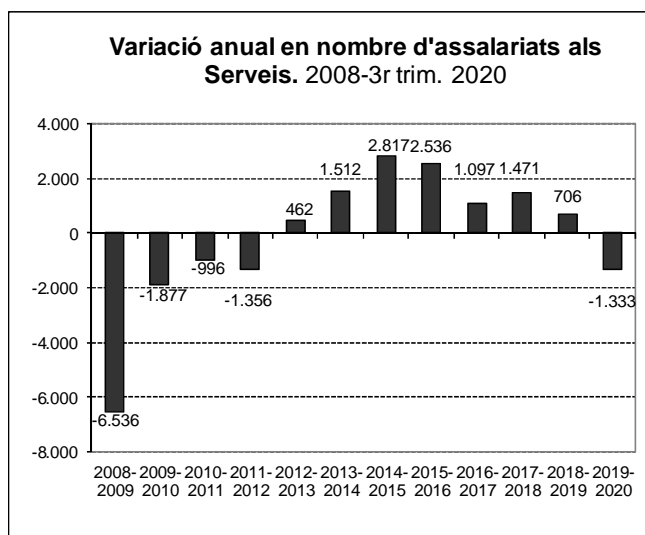
Activitat ¹	2018		2019		3r 2020		Δ Empreses		Δ Assalariats	
	EM	TR	EM	TR	EM	TR	08-3r20	19-3r20	08-3r20	19-3r20
Comerç	1.489	9.037	1.462	8.905	1.392	8.563	-340	-70	-601	-342
Hostaleria	498	5.494	506	5.657	491	5.208	26	-15	2.462	-449
Transports i comunicacions	210	1.087	198	1.106	192	1.103	-88	-6	-209	-3
Institucions financeres	17	79	18	83	20	89	10	2	-1.472	6
Assegurances	6	71	6	72	7	71	-1	1	43	-1
Aux. financers, d'asseg. i APIs	124	348	117	347	106	338	-3	-11	-42	-9
Lloguers	159	247	153	268	136	263	4	-17	-30	-5
Serveis a les empreses	665	5.816	654	5.816	581	5.697	-98	-73	324	-119
Administració pública	14	1.762	15	1.911	15	1.789	-15	0	304	-122
Ensenyament	194	3.991	213	4.000	180	3.848	17	-33	-18	-152
Sanitat i veterinària ²	195	6.513	187	6.670	177	6.863	15	-10	-3.693	193
Serveis sanejament i neteja	80	3.098	80	3.116	75	3.285	9	-5	1.203	169
Serveis socials	115	2.208	115	2.354	107	2.201	-6	-8	348	-153
Cultura-lleure-esport	144	1.583	154	1.643	139	1.408	0	-15	-251	-235
Serveis personals	272	1.037	286	1.125	259	1.020	-2	-27	88	-105
Serveis domèstics	10	78	10	82	10	76	4	0	47	-6
Total	4.192	42.449	4.174	43.155	3.887	41.822	-468	-287	-1.497	-1.333

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació, Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

1. Fins 1994 CCAE-74, de 2003 a 2007 CCAE-93 i a partir de 2008 CCAE-09. No hi consten els treballadors no afectes al règim general de la Seguretat Social.

2. El sector de la sanitat presenta oscil·lacions anuals considerables degut a la classificació d'activitats pròpies del sector cap a altres epígrafs.

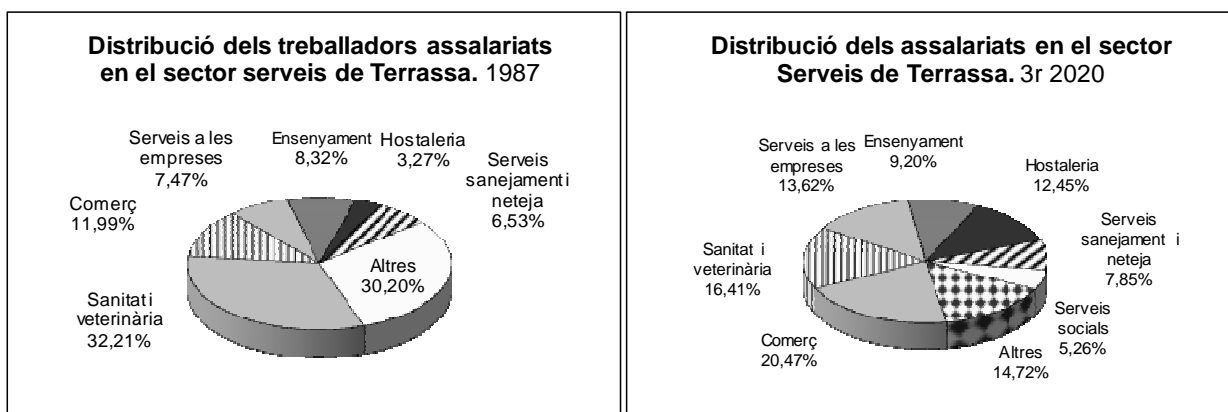
Amb la crisi econòmica del període 2007-2013 i l'actual crisi sanitària Covid-19, concretament entre el 2008 i 3r trimestre de 2020, s'ha vist com es perdien 502 empreses amb 2.203 treballadors assalariats⁸. De fet, el 2009 fou el pitjor any ja que respecte 2008 es perderen més de 6.500 llocs de treball. Durant els següents tres anys les pèrdues foren molt inferiors però, així i tot, encara significatives fins arribar a 2013 en què, per primer cop des de l'inici de la crisi, el balanç interanual fou positiu. Efectivament, les dades entre el període 2014-2019 reflectien una certa bonança i una clara recuperació després de la crisi econòmica per passar actualment (3r trim. 2020), a una nova davallada arran els efectes de la pandèmia, una patacada però força inferior a la viscuda durant el període 2008-2009.

⁸ Aquestes elevades pèrdues pel que fa als assalariats s'expliquen, en part, per la coincidència d'una davallada en la Sanitat (detallada a l'apartat corresponent) amb l'absorció de Caixa de Terrassa (després UNNIM, ara formant part del BBVA) que va comportar el canvi de l'adscripció dels seus treballadors cap a altres municipis.

Comparant les taxes de variació anual de Terrassa amb les del conjunt d'assalariats del sector a Catalunya podem apreciar com la caiguda experimentada pels Serveis el 2009 fou molt més contundent a la ciutat (més d'un 15% de disminució per un 2,45% a Catalunya). Des d'aleshores, la taxa s'ha mantingut a Terrassa en valors negatius per bé que molt més moderats però sempre per sobre dels catalans. Fins i tot el 2010 hi hagué una variació positiva per Catalunya que per a Terrassa tingué una correspondència ben negativa (-5,1%). Els darrers set anys fins el 2019, les variacions interanuals registrades van ser positives en tots dos àmbits, arribant a l'actualitat a reflectir valors negatius -3% i -3,7%, respectivament, degut a la crisi sanitària Covid-19.

La distribució dels assalariats del sector a Terrassa no ha canviat excessivament des de 1987 doncs en primer lloc hi seguim trobant al *Comerç*, que n'agrupa el 20,47%, i seguidament la *Sanitat i veterinària* amb el 16,41%, mentre a més distància es situen els *Serveis a les empreses* (13,62%), que han pres el relleu a l'*Hostaleria* (12,45%) i l'*Ensenyament* (9,20%). Fora d'aquests cinc subsectors que apleguen el 72,15% del sector, la resta es troben força allunyats i són, en ordre decreixent: *Serveis de sanejament i neteja* (7,85%), *Serveis socials* (5,26%), *Administració pública* (4,27%), *Cultura-lleure-esport* (3,36%), *Serveis personals* (2,43%), *Transports i comunicacions* (2,63%), etc.

El **Comerç** segueix sent un dels pilars bàsics sobre el qual se sosté el terciari terrassenc, tant pel que fa al nombre d'establiments com pel que fa al volum de treballadors assalariats, reunint actualment el 35,81% del total d'empreses del terciari (1.392 a setembre del 2020) i el 20,47% dels treballadors assalariats en aquell sector. Des de 2008, el *Comerç* disminueix el seu pes dins del sector *Serveis* ocupant actualment 8.563 persones però encara es manté com el primer subsector amb diferència de tota l'estructura productiva terrassenca pel que fa als treballadors assalariats. Cal assenyalar, la recuperació i estabilització que va començar al 2015 i que ha durat fins l'any passat (2018). Actualment però, hi ha hagut una pèrdua d'assalariats i de centres de cotització accentuada per l'impacte de la crisi sanitària Covid-19 (-2,10% i -4,26%, respectivament).

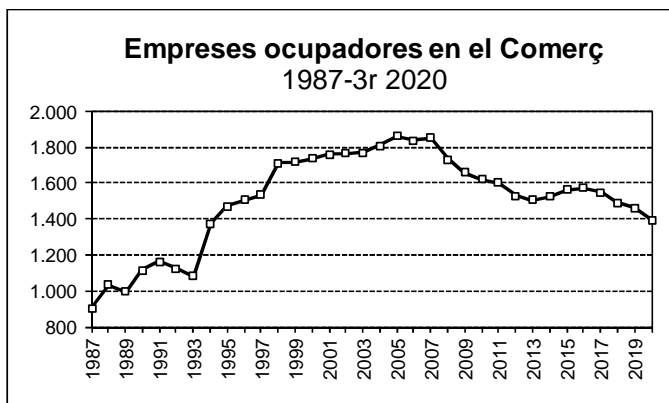
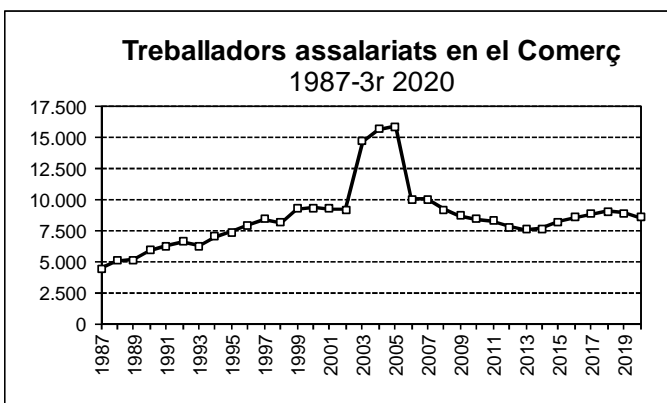
Evolució de l'estructura econòmica
Comerç. 2008-3r trim. 2020

CCAE-09 Sectors	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
Empreses ocupadores¹	1.732	1.661	1.619	1.603	1.527	1.507	1.524	1.565	1.573	1.547	1.489	1.462	1.392
% s/Total serveis	39,77	39,74	39,78	39,89	39,36	38,59	38,10	37,88	37,06	36,38	35,52	35,03	35,81
% s/Total	25,90	26,78	27,42	28,34	28,57	28,30	27,97	27,67	27,24	26,63	25,75	25,45	26,19
45 Venda i reparació de vehicles	209	192	192	180	170	156	165	179	181	184	175	170	164
46 Comerç engròs, exc. vehicles	464	467	437	429	418	421	425	426	440	453	429	426	406
47 Comerç detall, exc. Vehicles	998	957	945	950	904	901	909	937	927	887	861	844	802
95 Rep. ordinadors i efectes personals	61	45	45	44	35	29	25	23	25	23	24	22	20
Treballadors Assalariats	9.164	8.704	8.439	8.245	7.799	7.577	7.649	8.213	8.586	8.841	9.037	8.905	8.563
% s/Total serveis	21,41	23,66	24,18	24,31	23,96	22,95	22,33	21,99	21,53	21,57	21,29	20,63	20,47
% s/Total	14,67	16,47	16,90	17,39	17,47	16,88	16,50	16,47	16,17	16,11	15,82	15,31	15,05
45 Venda i reparació de vehicles	1.127	1.028	960	917	823	805	711	782	810	855	897	873	817
46 Comerç engròs, exc. vehicles	3.215	3.019	2.961	2.855	2.714	2.726	2.851	3.073	3.298	3.582	3.684	3.613	3.616
47 Comerç detall, exc. Vehicles	4.641	4.502	4.370	4.350	4.157	3.934	3.988	4.288	4.415	4.342	4.390	4.361	4.063
95 Rep. ordinadors i efectes personals	181	155	148	123	105	112	99	70	63	62	66	58	67
Dimensió empresarial	5,29	5,24	5,21	5,14	5,11	5,03	5,02	5,25	5,46	5,71	6,07	6,09	6,15
Treballadors Autònoms	3.674	3.515	3.541	3.505	3.457	3.550	3.609	3.580	3.538	3.375	3.319	3.242	3.164
% s/Total	26,18	27,24	28,17	28,57	28,81	29,08	28,82	28,24	27,51	26,47	25,78	24,93	24,63
45 Venda i reparació de vehicles	360	360	362	372	366	381	386	387	390	374	363	356	345
46 Comerç engròs, exc. vehicles	729	718	756	761	772	801	826	843	847	815	835	829	814
47 Comerç detall, exc. Vehicles	2.132	2.029	2.044	2.020	2.000	2.072	2.118	2.112	2.081	1.982	1.935	1.885	1.848
95 Rep. ordinadors i efectes personals	453	408	379	352	319	296	279	238	220	204	186	172	157

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació, Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

1. Centres de cotització a la Seguretat Social. No hi consten les empreses sense assalariats.

el centre de cotització al municipi on desenvolupa la seva activitat l'empresa, no al municipi on consta el seu domicili fiscal.

En l'estructura productiva de la Ciutat, el *Comerç* representa, el 3r trimestre de 2020, el 15,05% dels llocs de treball dependent i posicionant-se (més d'8 punts respecte del segon sector en importància, la *Construcció*) al capdavant del conjunt empresarial, on reuneix el 26,76% de centres de treball assalariat de la Ciutat. Des de l'any 1987 i fins al 1999 el *Comerç* gaudí d'un bon moment en la

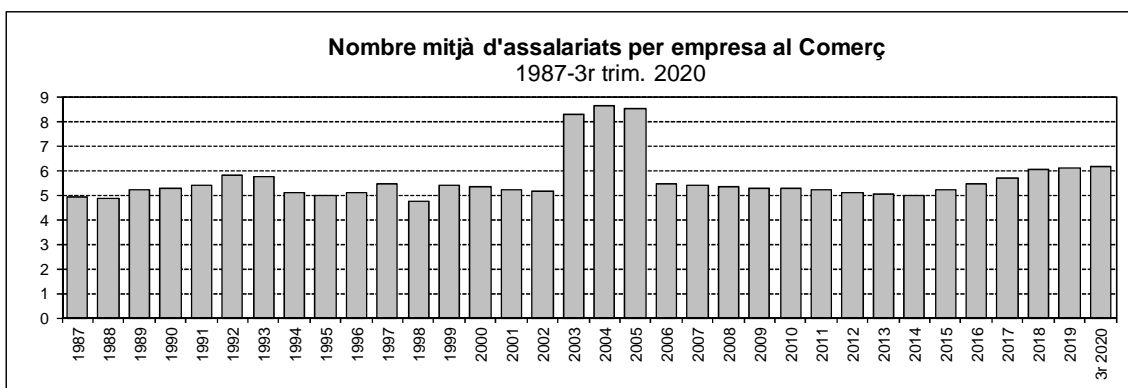

creació d'ocupació ja que es crearen fins a 4.769 llocs de treball; des d'aleshores, i fins a l'any 2002, el sector es mantingué estable, amb alguna lleugera pèrdua de treballadors.

Entre el 2003 i el 2005 l'alça registrada ha estat falsejada en gran mesura per la incorporació d'un centre de cotització que aportava un gran nombre d'assalariats que, en realitat, no tenien el seu lloc de treball localitzat a Terrassa, tot i que s'hi comptabilitzaven. Així, s'arribà als prop de 16.000 assalariats al *Comerç*. Descomptant els darrers anys l'efecte distorsionador d'aquell centre de cotització, s'aprecia un manteniment dels assalariats entre els anys 2002 i 2007. A partir del 2008 (ja amb una nova codificació de les activitats) i pels efectes de la crisi econòmica global, s'observen rebaixes importants en empreses (-181) i assalariats (-1.383), tot i que en menor mesura que en d'altres sectors, cosa que ha fet augmentar el seu pes relatiu.

Els subsectors (CCAE-09, 3 dígits) més importants del *Comerç* pel nombre d'assalariats són: *Comerç al detall d'altres articles en establiments especialitzats*, *Comerç al detall en establiments no especialitzats*, *Comerç a l'engròs d'articles d'ús domèstic*, *Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establiments especialitzats*, *Comerç a l'engròs de productes alimentaris, begudes i tabac* i *Altres tipus de comerç a l'engròs especialitzat*.

Pel que fa a la dimensió empresarial, aquesta s'ha mantingut relativament estable des de 1987, oscil·lant entre els 5-6 assalariats per centre de cotització i deixant de banda el trienni 2003-2005 per les raons ja esmentades. La darrera xifra de setembre de 2020 la situa just en els 6,15 assalariats per empresa.

El darrer any, tot i el context de crisi sanitària degut a la pandèmia de la Covid-19, hi ha diversos subsectors que han creat llocs de treball: *Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac* (+26), *Intermediaris del Comerç* (+25), *Altres tipus de comerç a l'engròs especialitzat* (+23) i *Venda de recanvis i accessoris de vehicles de motor* (+10). Per contra, destaca la minva d'efectius del subsector de *Comerç al detall d'altres articles en establiments especialitzats* (-85) i *Manteniment i reparació de vehicles de motor* (-58).

El *Comerç* es caracteritza per ser un sector on els treballadors autònoms estan molt representats, així ho mostra la xifra del 24,63% que és la proporció de treballadors autònoms del *Comerç* respecte al total de treballadors per compte propi, per tant, és el sector econòmic que més pes té dins del nucli de treballadors autònoms. Malgrat això, el seu pes l'any 1999 era del 31,44%, amb la qual cosa es mostra un decreixement del seu paper en l'estructura econòmica de la Ciutat. Per a l'any 2014 el nombre de treballadors seguia recuperant efectius després de la davallada que s'anava registrant des de 2008, però des del 2015 fins l'actualitat (3r trimestre de 2020) hi ha hagut una disminució, la darrera dada els situa en els 3.164, 78 menys que l'any passat.

En línies generals, des de 1993 l'atur del sector va mantenir una tendència decreixent assolint el mínim l'any 1999 amb 653 aturats. Des d'aquella data, l'augment dels aturats va ser progressiu fins assolir l'any 2003 els 1.007 efectius. Les dades del 2004 mostraven un trencament d'aquesta tendència ascendent amb un estancament del nombre d'aturats per sota del miler. Malgrat que el canvi de metodologia en la comptabilització dels aturats a partir de gener del 2005 els va 'fer créixer' altre cop, el 2007 tornaven a situar-se al voltant d'aquella xifra (1.051). Durant el 2008 es trenca amb aquella fita, creixent un 59% interanual (+659) i superant àmpliament el màxim assolit l'any 1993.

La darrera dada disponible a 30 de Setembre de 2020, ja amb la nova codificació des de 2009, situa en 2.335 els aturats en el sector, una xifra que augmenta notòriament respecte el 2019 degut a l'impacte de la Covid-19 (amb 398 treballadors més). Al 2013 es va assolir el màxim culminant després de 3 anys d'augment consecutius. La majoria dels aturats del sector es concentren principalment en el subsector del *Comerç al detall* (67,3%) i el *Comerç a l'engròs* (25,10%). Amb aquesta xifra el *Comerç* concentra el 21,84% dels aturats dels serveis i el 14,6% del total d'aturats de Terrassa, essent el 2n subsector en nombre d'aturats darrere els *Serveis a les empreses* (4.236).

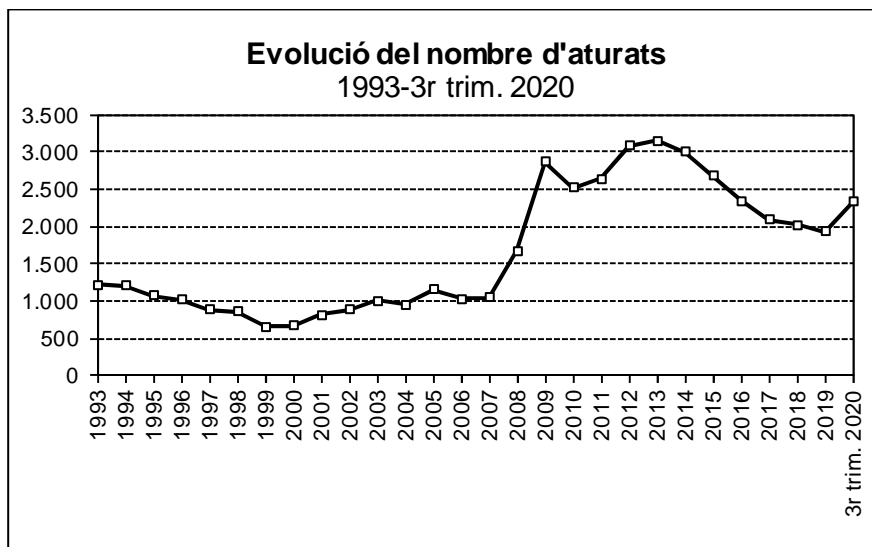
Evolució de l'atur registrat¹

Comerç. CCAE 2. 2008-3r trim. 2020

CCAE-09	Agrupació	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
	Total	2.865	2.524	2.639	3.090	3.155	3.009	2.682	2.346	2.089	2.025	1.937	2.335
	% s/Total serveis	29,72	25,55	23,83	24,28	24,33	24,48	24,06	23,49	23,06	23,00	22,22	21,84
	% s/Total absolut	14,56	12,80	12,32	13,06	13,67	14,12	14,10	14,12	13,91	14,49	13,92	14,09
45	Venda i reparació de vehicles	273	185	190	248	259	225	173	149	114	109	116	144
46	Comerç engròs, exc. vehicles	820	700	704	843	825	800	705	607	488	479	451	586
47	Comerç detall, exc. Vehicles	1.712	1.575	1.687	1.940	2.017	1.942	1.771	1.558	1.462	1.413	1.344	1.571
95	Rep. ordinadors i efectes pers.	60	64	58	59	54	42	33	32	25	24	26	34

Font: OTG de Terrassa.

1. A 31 de desembre de cada any, excepte l'any en curs.

Durant el 2009 el sector de la **Sanitat** va perdre la posició de privilegi que havia obtingut en esdevenir el sector capdavanter dels *Serveis* i de tota l'estructura econòmica terrassenca (per raó del nombre d'assalariats). Les raons d'aquesta pèrdua són les mateixes que les del seu auge i rauen en l'enèsim transvasament de part dels seus centres de cotització cap a epígrafs corresponents a l'*Administració Pública*. De fet, no fou el primer cop que es produïa aquest canvi de criteri en la classificació de centres de cotització, com es pot observar en les oscil·lacions que presenta la sèrie de dades del nombre d'assalariats del sector.

Evolució de l'estructura econòmica
 Sanitat i veterinària. 2008-3r trim. 2020

Sectors	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r trim 2020
Empreses ocupadores¹	162	159	165	175	174	168	176	187	197	200	195	187	177
% s/Total serveis	3,72	3,86	4,05	4,35	4,48	4,30	4,40	4,53	4,64	4,70	4,65	4,46	4,22
% s/Total	2,35	2,55	2,79	3,09	3,26	3,15	3,23	3,31	3,41	3,44	3,37	3,26	3,33
Treballadors Assalariats²	10.556	5.974	6.043	5.857	5.884	5.823	5.950	5.944	6.141	6.364	6.513	6.670	6.863
% s/Total serveis	24,66	15,88	17,31	17,27	18,07	17,64	17,37	15,92	15,40	15,53	15,34	15,46	16,41
% s/Total	16,90	10,82	12,10	12,35	13,18	12,97	12,83	11,92	11,56	11,59	11,40	11,47	12,07
Dimensió empresarial	65,16	37,57	36,62	33,47	33,82	34,66	33,81	31,79	31,17	31,82	33,40	35,67	38,77
Treballadors Autònoms	236	248	270	274	310	325	366	374	400	415	446	462	474
% s/Total	1,68	1,92	2,15	2,23	2,58	2,66	2,92	2,95	3,11	3,25	3,46	3,55	3,69

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació. Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

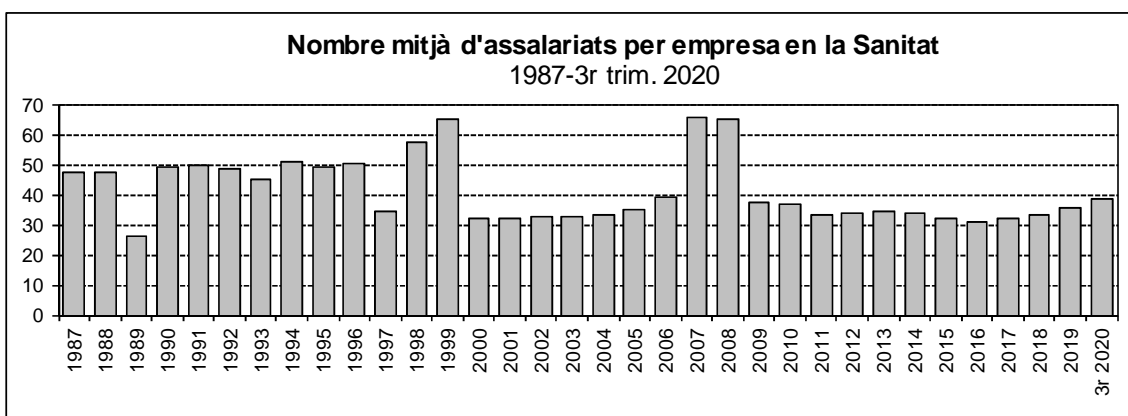
1. Centres de cotització a la Seguretat Social. No hi consten les empreses sense assalariats.

2. Les brusques oscil·lacions en el nombre d'assalariats es corresponen amb canvis d'assignació del CCAE des del corresponent a l'Administració Pública cap la Sanitat o bé a la inversa.

Amb els canvis esmentats, que van representar una 'pèrdua' de 4.582 assalariats entre el 2008 i el 2009, la **Sanitat** va disminuir la seva representació

dins de l'estructura productiva de la Ciutat. Per al 3r trimestre de 2020, les xifres mostren una recuperació del sector que ja supera la xifra dels 6.863 i amb un nombre de centres de cotització de 177. Amb aquestes dades el sector té un pes dins els Serveis del 16,41% d'assalariats i en el conjunt de l'economia de la Ciutat amb poc menys del 12,06%. La dimensió empresarial és de les més elevades, de fins a 38,77 treballadors/empresa.

Per la seva banda, el nombre de treballadors autònoms és de 474, la xifra més elevada registrada, i va augmentant de mica en mica. Tot i això, es tracta d'un sector amb molt poc pes dins el conjunt d'autònoms terrassencs i en l'actualitat només en representa el 5,33%.

Així doncs, tot i les dificultats tècniques que s'observen en les classificacions estadístiques, podem definir Terrassa com un centre sanitari comarcal de primer ordre pel que fa a aquest tipus d'activitat assistencial i generadora, per tant, de tot un seguit d'economies d'escala que sense dubte contribueixen a incrementar la terciarització de la ciutat.

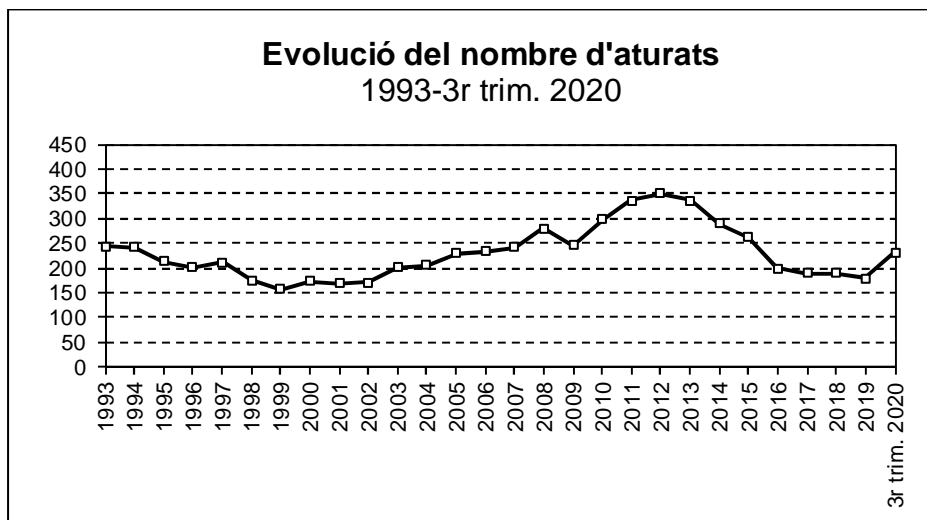
Evolució de l'atur registrat¹

Sanitat. CCAE 2. 2009-3r trim. 2020

CCAE-09 Agrupació	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
Total	246	297	336	350	337	290	261	200	190	189	179	232
% s/Total serveis	2,55	3,01	3,34	2,75	2,60	2,36	2,34	2,00	2,10	2,15	2,05	2,17
% s/Total absolut	1,25	1,51	1,57	1,48	1,46	1,36	1,37	1,20	1,27	1,35	1,29	1,40
75 Activ. veterinàries	4	7	12	11	10	11	7	7	9	8	11	10
86 Activitats sanitàries	242	290	324	339	327	279	254	193	181	181	168	222

Font: OTG de Terrassa.

1. A 31 de desembre de cada any.

L'evolució de l'atur dins el sector mostra dos períodes diferenciats: del 1993 fins al 1999 quan es va assolir el mínim, a partir de l'any 2000 el nombre d'aturats ha anat augmentant, especialment aquell mateix any i a partir del 2002 seguint una evolució semblant a la de l'atur a la Ciutat i creixent fins el 2008. La lleugera davallada de 2009 l'hem de contextualitzar pel que fa a l'aplicació de la nova codificació, que té un epígraf exclusiu per a les *Activitats sanitàries* quan abans aquestes es trobaven al mateix epígraf que els *Serveis socials*. El 2010 s'aprecia un nou augment de l'atur que té continuïtat el dos anys següents assolint una xifra rècord de 350 aturats registrats, per baixar novament el 2013, 2014-3r trimestre de 2020 per deixar-la en 246, xifra que representa el 2,30% dels desocupats dels *Serveis* i l'1,53% dins el total. Actualment, degut a la COVID-19 s'ha intensificat l'ascens del nombre d'aturats amb 67 aturats més.

El grup dels **Serveis a les Empreses** presenta un saldo positiu amb 4.662 llocs de treball més respecte del 1987 (increment del 460%), participant amb un 14,95% de l'estructura empresarial dintre del sector serveis, i en un 13,62% en l'ocupació assalariada de la Ciutat (5.697 assalariats). L'any 2005 s'assolí el zenit d'aquest creixement arribant fins als 7.343 assalariats (un 14,8% dels treballadors dels serveis) però, des d'aquell any, s'inicia un descens que ha reduït aquelles xifres fins l'any 2013. Des d'aleshores fins el 2018, hi ha hagut sis anys consecutius d'augment anuals dels assalariats. Actualment però, respecte el darrer any (2019) la xifra de treballadors ha disminuït a causa de la crisi de la Covid-19 (-119 treballadors menys). Amb aquestes xifres sembla que ja s'ha tocat fons pel que fa a la destrucció de llocs de treball en un sector que és molt heterogeni i mostren un clar signe de recuperació i millora.

Evolució de l'estructura econòmica

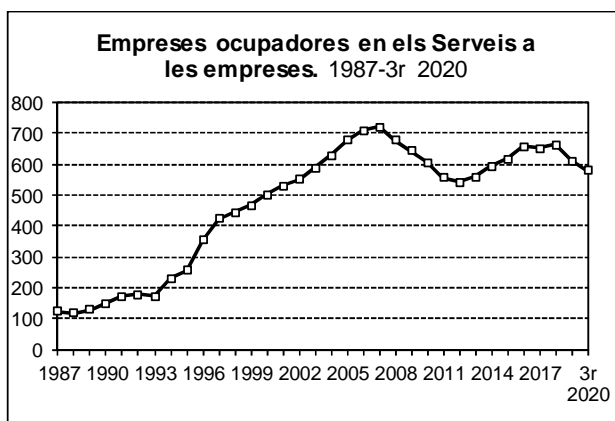
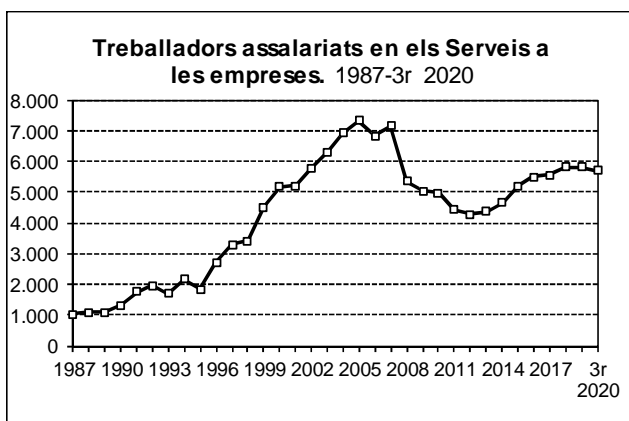
Serveis a les empreses. 2008-3r trim. 2020

Sectors	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
Empreses ocupadores¹	679	650	605	556	543	559	595	618	658	653	665	613	581
% s/Total serveis	15,59	15,55	14,86	13,83	13,99	14,31	14,88	14,96	15,50	15,36	15,86	14,62	13,86
% s/Total	9,86	10,48	10,25	9,83	10,16	10,50	10,92	10,93	11,39	11,24	11,50	10,67	10,93
Treballadors Assalariats	5.373	5.298	4.985	4.430	4.285	4.372	4.654	5.216	5.505	5.557	5.816	5.816	5.697
% s/Total serveis	12,55	14,40	14,28	13,06	13,16	13,24	13,59	13,97	13,80	13,56	13,70	13,70	13,42
% s/Total	8,60	10,02	9,98	9,34	9,60	9,74	10,04	10,46	10,36	10,12	10,18	10,00	10,02
Dimensió empresarial	7,91	8,15	8,24	7,97	7,89	7,82	7,82	8,44	8,37	8,51	8,75	9,49	9,81
Treballadors Autònoms²	1.196	1.177	1.223	1.233	1.266	1.362	1.368	1.485	1.577	1.572	1.616	1.658	1.641
% s/Total	8,52	8,59	9,73	10,05	10,55	11,16	10,92	11,72	12,26	12,33	12,55	12,88	12,75

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Empresa i Ocupació, Gabinet Tècnic. Elaboració pròpia.

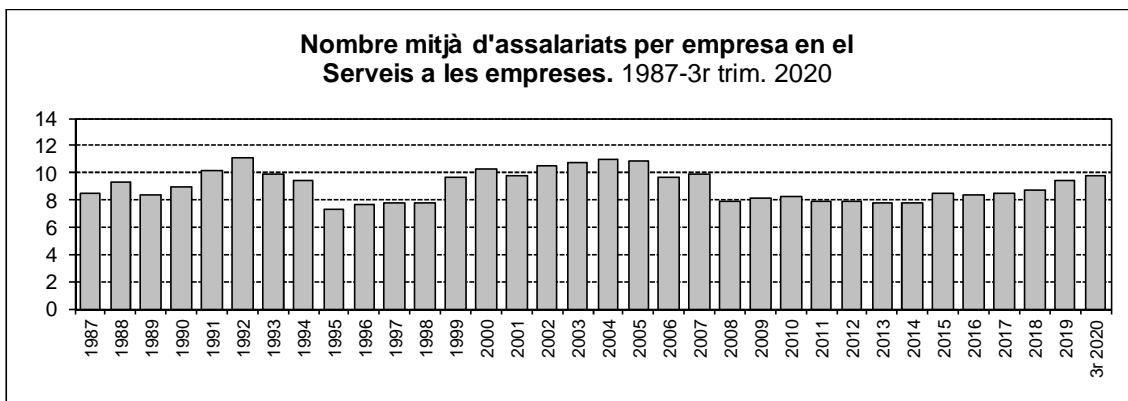
1. Centres de cotització a la Seguretat Social. No hi consten les empreses sense assalariats.

2. Fins 2013 inclou l'epígraf 812-Activitats de neteja.

El teixit empresarial del sector *Serveis a les Empreses* ha augmentat un 421% des de 1987 donat que la darrera dada disponible les situa en 581. Respecte a el 2019, hi ha hagut una baixada anual de 32 empreses. Aquestes dades comporten una dimensió empresarial de 9,81 treballadors/empresa, recuperant valors equiparables als anys 2008 i 2009.

Dins d'un sector tan heterogeni com és aquest, el subsector que ha contribuït més a la millora d'aquest sector en el darrer any ha estat el de les, *Serveis integrals a edificis i instal·lacions (+50)*, *Altres activitats de suport a les empreses (+30)* i *Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria (+28)*. Per contra, destaca pel balanç interanual negatiu *Altres tipus de provisió de recursos humans (-252)* i *Activitats de comptabilitat, tenidoria de llibres, auditoria i assessoria fiscal (-113)* i *Activitats de fotografia (-51)*.

Les dades dels treballadors per compte propi del sector es situen en 1.641 autònoms. Des de 2008 l'evolució ha estat ascendent i ha fet que la contribució dels treballadors per compte propi del sector al total de l'estructura econòmica hagi anat creixent fins el 7,8% dels autònoms de Terrassa. Actualment, respecte l'any 2019, han disminuït lleugerament amb -17 autònoms menys.

La importància creixent d'aquest sector referma la tesi que Terrassa avui en dia representa un paper nodal dintre de l'estructura econòmica catalana. Així mateix, el seu desenvolupament corre en paral·lel a la terciarització de l'estructura empresarial de la Ciutat, producte de la creixent externalització de moltes de les activitats que formaven part de l'estructura de les empreses tradicionals⁹.

Evolució de l'atur registrat¹

Serveis a les empreses². CCAE 2. 2009-3r trim. 2020

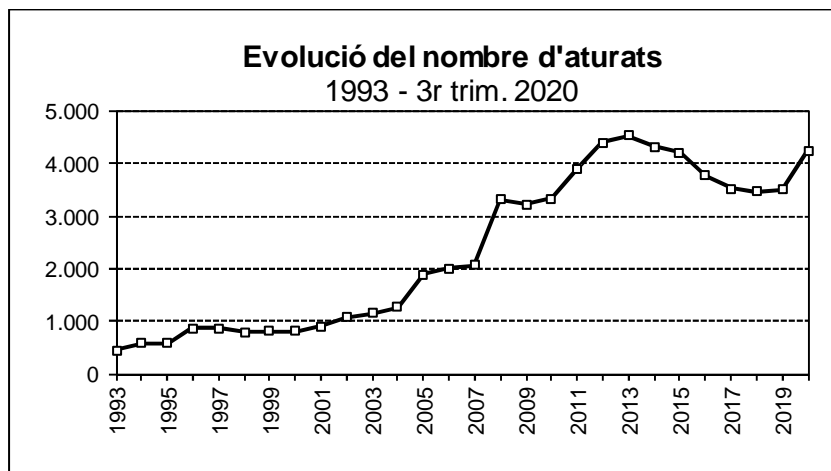
Agrupació	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	3r 2020
Total	3.217	3.325	3.898	4.395	4.532	4.322	4.207	3.769	3.517	3.469	3.512	4.236
% s/Total serveis	33,37	34,30	34,04	34,53	34,95	35,16	37,75	37,74	38,82	39,39	39,88	48,10
% s/Total absolut	16,35	16,86	17,57	18,58	19,63	20,28	22,12	22,69	23,42	24,82	25,13	30,30
Serveis a les empreses	3.217	3.325	3.898	4.395	4.532	4.322	4.207	3.769	3.517	3.469	3.512	4.236

Font: OTG de Terrassa.

1. A 31 de desembre de cada any, excepte l'any en curs.

2. Inclou l'epígraf 812-Activitats de neteja.

⁹ Per aprofundir en aquest fenomen recomanem la consulta del monogràfic *El sector dels Serveis a les empreses a Terrassa*, publicat a l'*Informe de Conjuntura de Terrassa 2007*.

En tot el període analitzat, des de 1993 fins al 3r trimestre de 2020, el pes dels aturats del subsector sobre els aturats dels *Serveis* ha augmentat en paral·lel a la seva importància creixent. Així, ha passat en vint-i-cinc anys del 12% al 39,6% dins els *Serveis* i del 4% al 25% sobre el total d'aturats registrats a la Ciutat. A partir del 1999 s'enceta una clara tendència a l'alça del nombre absolut d'aturats que es reforça durant el 2008 fins a situar-los per damunt dels 3.300. Les dades dels anys 2009-2013, aplicant la nova classificació d'activitats i coincidint amb un creixement generalitzat de l'atur, porten per primer cop la xifra d'aturats del sector per damunt dels 4.500 efectius, l'any 2013 marcant-ne el rècord. Al 3r trimestre de 2020, la tendència a la baixada s'ha intensificat a casa de la crisi de la Covid-19, hi ha hagut una pujada (+724, per un total de 4.236). Tanmateix, aquest fet no impedeix que el sector esdevingui el primer dels *Serveis* en nombre d'aturats (39,61%) i en el segon del global de l'economia terrassenca (24,88%).

Els altres subsectors dels *Serveis* destacables són:

- El subsector de ***l'Hostaleria*** té actualment 5.208 treballadors assalariats, situant-se en el quart lloc dins els *Serveis*. Amb aquesta xifra el sector baixa el nombre de treballadors respecte a l'any anterior degut bàsicament a la crisi de la Covid-19 amb -449 treballadors menys. Pel que fa a l'estructura empresarial, les dades del 3r trimestre de 2020 situen en 491 els centres de cotització (una xifra que es inferior a la de l'any 2019 amb 506 empresa), la qual cosa comporta una dimensió de 11,20 treballadors per empresa.
- El subsector de ***l'Ensenyament*** és el cinquè sector dins del terciari. Compta amb 3.848 treballadors assalariats que es reparteixen entre 180 empreses amb una dimensió empresarial de les més elevades, 21,4. assalariats/empresa. Respecte a l'any 2019, el nombre de treballadors ha sofert també una davallada (-152 assalariats).

- El subsector dels **Serveis de Sanejament i Neteja** és el sisè en aplegar 3.285 assalariats en 75 empreses, de la qual cosa en resulta una dimensió empresarial mitjana força elevada, de 43,8 treballadors per empresa. Respecte el quart trimestre de 2019 la xifra d'assalariats augmenta (+169), i això sense considerar els llocs de treball comptabilitzats pel sistema especial de la Seguretat Social dels treballadors de la llar, que són pròxims als 1.000 efectius ¹⁰.

- Les dades del 3r trimestre de 2020 de les activitats dels **Serveis Socials** mostren un descens respecte finals de 2019 (-153, ara són 2.201 assalariats). La seva dimensió empresarial és de 20,6 treballadors per empresa. Ocupa la setena posició en el rànquing per assalariats.

- Les activitats de **Cultura-Lleure-Esport** han estat les que han sofert amb més intensitat l'impacte de les mesures de confinament arran de la crisi de pandèmia de la covid-19. Respecte l'any 2019, els assalariats disminueixen notòriament amb -235 treballadors menys i la xifra actuals es situa en els 1.408 assalariats. L'actual dimensió empresarial és de gairebé 10,7 treballadors/empresa.

- El subsector de **Transports i comunicacions** es configura com el desè en importància dels *Serveis*, ja que aporta 1.103 assalariats el tercer trimestre de 2020. El subsector es manté pràcticament igual respecte 2019 les seves xifres (-3 assalariats) després de la davallada patida entre el 2008 i el 2009 en què es van perdre més de 200 assalariats. Pel que fa als centres de cotització, n'aplega 192 el que significa una dimensió empresarial de 5,74 treballadors/empresa.

- L'onzè subsector en importància per nombre d'assalariats és el dels **Serveis personals** que aplega 1.020 treballadors, disminuint efectius respecte el 2019 arran de la crisi per la Covid-19 (-105 treballadors menys). El nombre anual de centres de cotització amb 259 també cau amb 27 empreses menys. Una i altra xifra conformen una dimensió empresarial de només 3,9 treballadors/empresa.

¹⁰ Vegeu l'article de MUÑOZ, X., "Els règims i els sistemes especials de filiació a la Seguretat Social en les estadístiques d'ocupació", al *Bloc*, Xarxa Perfil de la Ciutat, 7/09/2020.

